Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 214 (7955).

12 ноябрь 1982 йил, жума

Баҳоси 3 тийин.

Совет халқи партияни ўзининг синалган коллектив йўлбошчиси, доно раҳбари ва ташкилотчиси деб билади. Ишчилар синфига, меҳнаткаш халққа хизмат қилиш—партия бутун фаолиятининг олий мақсади ва моҳиятидир.

Л. И. Брежневнинг ҳаёти ва фаолияти доимо Коммунистик партияга ва совет халқига садоқат билан хизмат қилишнинг илҳомбахш намунаси бўлиб қолади.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг КОММУНИСТИК ПАРТИЯГА, СОВЕТ ХАЛҚИГА МУРОЖААТИ

Азиз ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, бутун совет халқи оғир жудоликка учрадилар. Улуғ Ленин ишининг содиқ давомчиси, оташин ватанпарвар, атоқли революционер ва тинчлик учун, коммунизм учун курашчи, замонамизнинг жуда катта сиёсат ва давлат арбоби Леонид Ильич Брежнев вафот этди.

Л. И. Брежневнинг бутун кўп қиррали фаолияти, шахсий тақдири Советлар мамлакати тарихидаги энг муҳим босқичлардан ажралмасдир. Коллективлаштириш ва индустрлаш, Улуғ Ватан уруши ва урушдан кейинги тикланиш, қўриқни ўзлаштириш ва космосни тадқиқ қилишни ташкил этиш — мана шулар ишчилар синфининг шонли фарзанди Леонид Ильич Брежнев таржимаи ҳолининг ҳам босқичларидир. Партия Леонид Ильични қаерга юбормасин, у ҳамма жойда ўзига хос ғайрат ва қатъият билан, дадиллик ва принципиаллик билан, партиянинг улуғ идеаллари учун садоқат билан курашди.

Совет кишилари, бутун дунёдаги дўстларимиз партия ва давлат турмушининг ленинча нормалари изчиллик билан қарор топтирилганлигини, социалистик демократия такомиллаштирилганлигини ҳақли равишда ўрток Брежневнинг номи билан, унинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ва СССР Олий Совети Президиумининг Раиси лавозимларидаги тинимсиз фаолияти билан боғлиқ деб билмоқдалар. У партия ленинчи штаби — унинг Марказий Комитети, Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси фаолиятига донолик билан бошчилик қилиб, аҳиллик билан коллектив бўлиб ишлашни моҳирона ташкил этиш намунасини кўрсатди. У партиянинг ривожланган социализм босқичидаги иқтисодий ва социал-сиёсий стратегиясини ишлаб чиқишда ҳамда амалга оширишда, халқ фаровонлигини юксалтириш йўлини белгилаш ва рўёбга чиқаришда, мамлакатимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлашда жуда катта роль ўйнади.

Партиямизнинг халқаро майдондаги сиёсатини — тинчлик ва тинч-тотув яшаш, кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш сиёсатини, империализмнинг агрессив кирдикорларига кескин зарба бериш, ядровий фалокатнинг олдини олиш сиёсатини ишлаб чиқиш ва ўтказишда Леонид Ильич Брежневнинг хизматлари бебаҳодир. У жаҳон социалистик ҳамдўстлигини жипслаштиришга, халқаро коммунистик ҳаракатни ривожлантиришга буюк ҳисса қўшди.

Леонид Ильич ҳаётининг сўнгги дақиқаларигача унинг фикри-зикри ва ишлари батамом меҳнат аҳлининг манфаатларига бўйсундирилган эди. У меҳнаткашлар оммаси билан ҳамиша жуда яқиндан чамбарчас бўлиб келди. У барча қитъалардаги коммунистларнинг, юз миллионлаб кишиларнинг онгида ленинча ғоявийлик, изчил интернационализм, революцион оптимизм ва инсонпарварликнинг тимсоли бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Бошимизга оғир жудолик тушди, мусибатимиз чексиз. Шу қайғули дамларда Совет Иттифоқи коммунистлари, барча меҳнаткашлари КПССнинг ленинчи Марказий Комитети, Леонид Ильич Брежневнинг самарали таъсирида вужудга келган раҳбар ўзаги теварагида тағин ҳам маҳкамроқ жипслашмоқдалар. Халқ партияга, унинг қудратли коллектив ақл-заковатига ва иродасига ишонади, унинг ички ва ташқи сиёсатини сидқидилдан қўллаб-қувватлайди. Ленин байроғи, Октябрь байроғи ишончли қўлларда эканлигини совет кишилари яхши биладилар. Шу байроқ остида жаҳоншумул тарихий ғалабаларга эришилди.

Партия ва халқ КПССнинг XXIII-XXVI съездлари ишлаб чиққан коммунистик бунёдкорликнинг улуғвор программаси билан қуролланган. Бу программа муттасил амалга оширилмоқда. Партия ишлаб чиқаришни интенсивлаш, унинг самарадорлигини ва иш сифатини ошириш, СССРнинг Озиқ-овқат программасини бажариш асосида халқ фаровонлигини юксалтириш учун бундан буён ҳам ҳамма ишни қилаверади. Партия ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонлар ва халқ зиёлиларининг иттифоқини мустаҳкамлаш тўғрисида, совет жамиятининг социал-сиёсий ва ғоявий бирлигини, СССР халқларининг қардошларча дўстлигини мустаҳкамлаш ҳақида, меҳнаткашларни марксизм-ленинизм ва пролетар, социалистик интернационализми руҳида идеологик жиҳатдан чиниқтириш тўғрисида бундан буён ҳам ҳар томонлама ғамхўрлик қилаверади.

Совет халқининг тинчликка бўлган иродаси ўзгармасдир. Халқларни ўз моддий ва маънавий бойликларини беҳуда сарфлашга дучор қилувчи урушга тайёргарлик эмас, балки тинчликни мустаҳкамлаш — эртанги кун йўлини ёритувчи йўлчи юлдуздир. 80-йилларнинг Тинчлик программаси, партия билан Совет давлатининг бутун ташқи сиёсий фаолияти шу олижаноб ғоя руҳи билан суғорилган.

Биз халқаро вазиятнинг нақадар мураккаблигини, империализм агрессив доиралари тинч-тотув яшашни қўпориш, халқларни адоват ва ҳарбий муҳолифлик йўлига тойдириб юбориш учун қилаётган уринишларини кўриб турибмиз. Аммо бу нарса бизнинг тинчликни қаттиқ туриб ҳимоя қилишга бўлган азму қароримизни сира бўшаштира олмайди. Ҳарбий авантюраларнинг ишқибозлари Советлар мамлакатини ғафлатда қолдирмаслиги учун, потенциал агрессив қақшатқич жавоб зарбасига учраши муқаррарлигини билиб олиши учун зарур бўлган ҳамма ишни қиламиз.

Совет Иттифоқи ўз қудратига таяниб, ғоят сергаклик ва матонат кўрсатиб, ўз ташқи сиёсатининг тинчликсеварлик принципларига ва мақсадларига муттасил содиқ бўлиб қолиб, инсониятни ядро уруши хавфидан омон асраш учун, кескинликни юмшатиш учун, қуролсизланиш учун сабот билан курашаверади.

Бу курашда қардош социализм мамлакатлари, миллий ва социал-озодлик учун курашчилар, барча қитъалардаги тинчликсевар мамлакатлар, ер юзидаги жамики софдил кишилар биз билан биргадирлар. Тинчлик сиёсати инсониятнинг туб ҳаётий манфаатларини акс эттиради ва бинобарин шу сиёсатнинг келажаги порлоқдир.

Совет халқи партияни ўзининг синалган коллектив йўлбошчиси, доно раҳбари ва ташкилотчиси деб билади. Ишчилар синфига, меҳнаткаш халққа хизмат қилиш — партия бутун фаолиятининг олий мақсади ва моҳиятидир. Партия билан халқнинг метиндек бирлиги совет жамияти енгилмас кучининг манбаи бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. КПСС меҳнаткашларнинг ишончини муқаддас билиб қадрлайди, ўзининг омма билан алоқаларини доимо мустаҳкамлайди. Партиямиз ҳар қандай воқеалар рўй берганида ҳам, ҳар қандай синовлар пайтида ҳам ҳамиша ўзининг тарихий вазифаси юксаклигида бўлаверишига халқ амалда ишонч ҳосил қилган. Леонид Ильич Брежнев раҳбарлигида ишлаб чиқилган КПССнинг ички ва ташқи сиёсати бундан буён ҳам изчиллик ва собитқадамлик билан ўтказилаверади.

Л. И. Брежневнинг ҳаёти ва фаолияти доимо Коммунистик партияга ва совет халқига садоқат билан хизмат қилишнинг илҳомбахш намунаси бўлиб қолади.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети комил ишонч билдириб айтадиларки, коммунистлар, барча совет кишилари юксак онглилик ва уюшқоқлик кўрсатиб, Ленин партияси раҳбарлигида ўзларининг фидокорона ижодий меҳнатлари билан коммунистик қурилиш планларининг бажарилишини, социалистик Ватанимизнинг янада равнақ топишини таъминлайдилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советида

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети қарор қиладилар:

1. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Леонид Ильич Брежневнинг вафоти муносабати билан 1982 йил 12-13-14 ва 15 ноябрь мамлакатда мотам кунлари деб эълон қилинсин.

Дафн этиш кунида бошланғич, саккиз йиллик ва ўрта мактабларда ўқув машғулотлари ўтказилмасин.

2. Леонид Ильич Брежневнинг жасадини дафн этиш пайтида Москвада, Иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида, қаҳрамон шаҳарлар — Ленинград, Волгоград, Одесса, Севастополь, Новороссийск, Керчь, Тулада, қаҳрамон қалъа Брестда, шунингдек Калининград, Львов, Ростов-Дон, Куйбишев, Свердловск, Новосибирск, Чита, Хабаровск, Владивосток, Североморск, Днепропетровск, Запорожье ва Днепродзержинск шаҳарларида тўплардан ўқ узилсин.

Худди шу пайтда Совет Иттифоқининг бутун территориясида узлуксиз ишлаб чиқариш корхоналаридан ташқари ҳамма корхона ва ташкилотларнинг иши беш минут тўхтатиб турилсин, фабрикаларда, заводларда, темир йўлларда, денгиз ва дарё флоти кемаларида уч минут мобайнида гудок чалиниб салют берилсин.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советидан

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Леонид Ильич **БРЕЖНЕВ** 1982 йил 10 ноябрь эрталаб соат 8 дан 30 минут ўтганда тўсатдан вафот этганлигини партияга ва бутун совет халқига чуқур қайғу билан маълум қиладилар.

Улуғ Ленин ишининг содиқ давомчиси, тинчлик ва коммунизм учун оташин курашчи — Леонид Ильич Брежневнинг номи совет кишилари ва бутун тараққийпарвар инсоният қалбида ҳамиша яшайди.

Леонид Ильич Брежневнинг касаллиги ва вафотининг сабаби тўғрисида медицина хулосаси

Л. И. Брежнев 1906 йилда туғилган, аорта атеросклерози дардига чалиниб, аорта қорин бўлимида аневризма кучая борган, юрак томирларини торайтирувчи атеросклероз бошланган, юрак қонга ёлчимай, ишининг мароми бузилган, бўлиб ўтган инфарктлардан кейин миокардда чандиқлар вужудга келган.

1982 йил 10 ноябрь соат 8 билан 9 ўртасида юрак бирдан тўхтаб қолди.

Қўйилган диагноз патологик-анатомик текширувда батамом тасдиқланди.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги ҳузуридаги Тўртинчи бош бошқарма бошлиғи, СССР Фанлар Академияси ва СССР Медицина фанлари академиясининг академиги, профессор **Е. Чазов**;

СССР Медицина фанлари академиясининг академиги, профессор **Е. Шмидт**;

Хизмат кўрсатган фан арбоби профессор **В. Попов**;

СССР Медицина фанлари академиясининг мухбир-аъзоси, профессор **В. Смагин**;

СССР Медицина фанлари академиясининг мухбир-аъзоси, профессор **А. Чучалин**;

Даволовчи врач **М. Косарев**;

СССР Медицина фанлари академиясининг академиги, профессор **Н. Краевский**;

Хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор **Ю. Постнов.**

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советида

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети қарор қилдилар:

1. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Леонид Ильич Брежневни дафн қилиш маросимини ташкил этиш комиссияси қуйидаги составда тузилсин: Ю. В. Андропов (раис), М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. Я. Пельше, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, И. В. Капитонов, М. В. Зимянин, А. П. Александров, С. А. Шалаев, Б. Н. Пастухов, Н. Н. Блохин, Г. М. Марков, Т. Н. Хренников, Н. А. Пономарев, С. Ф. Бондарчук, В. В. Терешкова, Г. Т. Береговой, А. Ф. Гордиенко, В. А. Смирнов, В. Н. Голубева, А. В. Гиталов.

2. Л. И. Брежнев Қизил майдонда дафн этилсин.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Леонид Ильич Брежневни дафн қилишни ташкил этиш комиссиясидан

Комиссия маълум қиладики, Леонид Ильич Брежневнинг жасади солинган тобут 1982 йил 12 ноябрда Союзлар уйининг Колонна залига қўйилади.

Меҳнаткашлар Леонид Ильич Брежнев билан видолашиш учун шу йил 12 ноябрь соат 13 дан то 22 гача, 13 ва 14 ноябрь кунлари эрталаб соат 9 дан то 22 гача Колонна залига киритилади.

Леонид Ильич БРЕЖНЕВ

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, тўрт марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Леонид Ильич Брежнев 1982 йил 10 ноябрь куни етмиш олти ёшида тўсатдан вафот этди. Коммунистик партия билан Совет давлатининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, йирик назариётчи ва истеъдодли ташкилотчи ҳаётдан кўз юмди. У ўзининг бутун сермазмун, ёрқин ҳаётини Октябрнинг, Ленин партиясининг улуғ ишига, меҳнаткаш халқ манфаатларига, коммунизм қурилишига сарфлади.

Леонид Ильич Брежнев 1906 йил 19 декабрда Днепродзержинск шаҳрида, металлург ишчи оиласида туғилди. У ўн беш яшар ўспирин чоғида металлургия заводига келиб, катта ва шонли меҳнат коллективида ишчилик сабоғини олди. Ўн етти ёшида Л. И. Брежнев комсомол сафига кирди, 1931 йилда эса Коммунистик партиянинг аъзоси бўлди.

Техникумни битириб чиққанидан кейин Л. И. Брежнев Курск губерниясида, Белоруссия ва Уралда ер тузувчи бўлиб ишлади. Шу ерларда у ерга, деҳқонларнинг оғир ва одамларга жуда зарур меҳнатига меҳр қўйди.

Л. И. Брежнев ўзи туғилиб ўсган шаҳарга қайтиб келгач, металлургия институтига ўқишга кирди, айни вақтда масъулиятли партия ва жамоат топшириқларини — институт факультети партқомининг секретари, касаба союз комитетининг раиси, сўнгра эса институт партқомининг секретари вазифаларини бажара бошлади. Институтни тамомлаганидан сўнг заводда ишлади, Забайкальеда армияда хизмат қилди, совет ва партия ишида бўлди.

1939 йилда Днепропетровск область партия комитетининг секретари лавозимига сайланган Л. И. Брежнев ҳарбий техникани ишлаб чиқаришни ташкил этиш соҳасида катта иш олиб борди.

Улуғ Ватан урушининг дастлабки кунларидан бошлаб Л. И. Брежнев ҳаракатдаги армия сафида бўлди. У жангчи, коммунист, сиёсий ходим сифатида Новороссийскдан Прагагача машаққатли фронт йўлларини босиб ўтди. Жанубий фронт сиёсий бошқармаси бошлиғининг ўринбосари, сўнгра 18-Армия сиёсий бўлимининг бошлиғи, 4-Украина фронти сиёсий бошқармасининг бошлиғи бўлган чоғида у Совет Армиясининг Кавказдаги, Қора денгиз соҳилидаги, Қримдаги, Украинадаги бир қанча катта операцияларини ишлаб чиқишда ва амалга оширишда қатнашди, Европа мамлакатларининг халқларини фашист босқинчилардан озод қилишда иштирок этди. Совет жангчиларининг Кичик ердаги мислсиз жасорати комиссар Брежневнинг номи билан боғланган. Л. И. Брежнев ўзининг фронт йўлини Москвадаги ғалаба парадида йиғма полкнинг комиссари сифатида туғаллади.

1946 йилда Л. И. Брежнев Украина К(Б)П Запорожье, сўнгра эса Днепропетровск область комитетларининг биринчи секретари қилиб сайланди. Индустриямизнинг Запорожсталь, ДнепроГЭС, Днепропетровск ва Никополдаги металлургия заводлари сингари азим корхоналари, Кривой Рог руда конлари унинг бевосита раҳбарлигида қайтадан тикланди.

1950—1952 йилларда Л. И. Брежнев Молдавия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари бўлиб ишлади. У ўша пайтдаги энг ёш иттифоқдош республикалардан бирининг саноатини ривожлантириш, қишлоқ хўжалигини социалистик негизларда қайта қуриш, маданиятини юксалтириш учун кўп иш қилди.

1954 йилда Л. И. Брежнев Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари, 1955 йилда эса биринчи секретари қилиб сайланди. У ўзининг бутун куч-ғайратини қўриқни ўзлаштиришга бағишлади. Қозоғистоннинг катта ғалла хирмони учун бошланган улуғ жанг курашчиларининг биринчи сафларида бўлди. Бу жангда ғолиб чиқилганлигида, Қозоғистон мамлакатнинг энг асосий ғалла конларидан бири бўлиб қолганлигида Л. И. Брежневнинг хизмати жуда катта.

Партиянинг XIX ва шундан кейинги съездларида Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг аъзоси қилиб сайланади, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари (1956—1957 йиллар), КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси (1957—1966 йиллар) бўлиб ишлади, 1966 йилдан эса КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси бўлиб келди. 1958—1966 йилларда у КПСС Марказий Комитети РСФСР бюросининг аъзоси, бюро раисининг ўринбосари ва раиси бўлди.

Л. И. Брежнев 3—10 Чақириқ СССР Олий Советининг депутати, 5—10 Чақириқ РСФСР Олий Советининг депутати, 3 Чақириқ Молдавия ССР Олий Советининг ва 4 Чақириқ Қозоғистон ССР Олий Советининг депутати бўлди. СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси (1965—1977 йиллар), СССР Олий Совети Президиумининг Раиси (1960—1964 йиллар ва 1977 йилдан бошлаб) бўлиб ишлади.

1964 йилда КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленумида Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, 1966 йилда эса Бош секретари қилиб сайланди. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг тобора ривожланиши ва мустаҳкамланиши унинг тинимсиз назарий, сиёсий ва ташкилотчилик фаолияти билан чамбарчас боғланган. У В. И. Лениннинг таълимоти ва васиятларига қатъий амал қилиб, партия Совет жамиятининг раҳбар ва йўналтирувчи кучи, миллион-миллион омма бунёдкорлик ижодининг ташкилотчиси ва илҳомчиси, совет халқининг сиёсий авангарди ролини тобора тўла-тўкис амалга ошириши учун тинмай ғамхўрлик қилди.

Партия турмушининг ва раҳбарлик принципларининг ленинча нормаларини тиклаш, мустаҳкамлаш ва ривожлантиришда, партиянинг омма билан алоқаларини мустаҳкамлашда Л. И. Брежневнинг хизмати бебаҳодир. У Марказий Комитетнинг Бош секретари сифатида Марказий Комитетнинг, унинг Сиёсий бюросининг аҳил коллектив ишини таъминлади, Л. И. Брежнев республика, ўлка, область, шаҳар, район ва бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятини такомиллаштиришга кўп эътибор берди.

Л. И. Брежнев мамлакатимизда коммунистик қурилиш режаларини амалга оширишга жуда катта ҳисса қўшди. КПСС XXIII—XXVI съездларининг ривожланган социализм қуриш ва коммунизмга ўтиш тўғрисидаги принципиал йўл-йўриқлари партиянинг иқтисодий ва социал сиёсатига асос қилиб олинди. Партия, унинг Л. И. Брежнев бошчилигидаги Марказий Комитети социалистик индустрияни ривожлантириш, аграр сиёсат, унинг муҳим бўғини бўлмиш Озиқ-овқат программаси, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, уни интенсивлаш, ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш проблемаларини — мана шу масалаларнинг ҳаммасини ижодий равишда ишлаб чиқди.

Л. И. Брежнев Конституция комиссиясининг раиси бўлди, СССР Олий Советининг доклади юзасидан умумхалқ муҳокамаси ва маъқуллашидан сўнг 1977 йилда қабул қилинган СССРнинг янги Конституцияси социалистик демократияни ривожлантиришда янги қудратли омил бўлди. Л. И. Брежневнинг Совет давлати бошлиғи лавозимидаги фаолияти кўп қиррали ва самарали бўлди. Бу фаолият халқ ҳокимияти органларининг обрў-эътиборини оширишга, уларнинг ишини такомиллашга имкон берди.

Ривожланган социализмнинг қудратли моддий-техникавий базаси халқнинг қаҳрамонона меҳнати билан барпо этилди. Фан-техника революциясининг ютуқларини социализмнинг афзалликлари билан бирга қўшиш экономиканинг ҳамма тармоқларида тараққиётни таъминлаш имконини берди. Партия билан давлат халқ фаровонлиги тўғрисида, унинг моддий ва маданий даражасини ўстириш ҳақида кун сайин ғамхўрлик қилмоқдалар. Л. И. Брежнев фан-техника тараққиёти, меҳнат унумдорлигини ошириш, иш сифатини яхшилаш проблемаларига, Сибирь ва Узоқ Шарқнинг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришга, космосни ўзлаштиришга кўп эътибор берди.

Л. И. Брежнев партиянинг марксизм-ленинизм таълимотини ривожлантириш, уни ижодий қўллаш тўғрисида зўр ғамхўрлик қилди. Матонатли марксчи-ленинчи Л. И. Брежнев илмий коммунизм назариясига, етук социализм тўғрисидаги, уни янада такомиллаштириш ва ривожлантириш йўллари ҳақидаги таълимотни ишлаб чиқишга салмоқли ҳисса қўшди.

Кўп йиллар мобайнида Л. И. Брежнев СССР Мудофаа кенгашига бошчилик қилди, совет халқининг тинч меҳнатини қаттиқ туриб қўриқлаётган, Ер юзида ялпи тинчликнинг таянчи бўлган Совет Қуролли Кучлари тўғрисида кун сайин ғамхўрлик қилди. Унга Совет Иттифоқи Маршали деган олий ҳарбий унвон берилди.

Ленин меросига таяниб Л. И. Брежнев халқаро аҳволини, жаҳон майдонида кучларнинг жойланишини, жаҳон термоядро урушининг олдини олишнинг конкрет йўлларини чуқур таҳлил этди. Л. И. Брежневнинг уруш ва тинчлик масалаларига бағишланган асарлари совет ташқи сиёсати учун таг-заминли аҳамиятга эгадир.

Улуғ ватанпарвар Л. И. Брежнев ленинча том маънодаги интернационалист эди. Ўз халқи билан жуда мустаҳкам боғланган Л. И. Брежнев бошқа халқларнинг тақдири ва муддаоларини доимо тушунар ва дилига яқин тутар эди. У биринчи социализм мамлакатининг имкониятлари ва қудрати тинчлик ишига, халқлар ўртасида ҳамжиҳатлик ва дўстлик ишига, самарали ва бир-бирини бойитувчи ҳамкорликка имкони борича кўпроқ хизмат этиши учун кўп иш қилди.

Интернационализм ғояларига садоқат Л. И. Брежневнинг жаҳон социалистик ҳамдўстлиги мамлакатлари билан қардошларча дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш йўлидаги, социалистик мамлакатлардаги марксчи-ленинчи партияларнинг тенг ҳуқуқлилик, ўзаро ҳурмат ва ўзаро ёрдам асосидаги жанговар иттифоқи йўлидаги куч-ғайратларида ва доимий ғамхўрлигида ўзининг ёрқин ифодасини топди.

Л. И. Брежнев мустамлакачилик зулмидан ҳалос бўлган, социалистик йўлга, социализм учун кураш йўлига ўтган мамлакатлар билан, сиёсий ва иқтисодий мустақиллик учун курашувчи барча халқлар билан самарали ҳар томонлама алоқаларни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш устида тинимсиз ишлади.

Жаҳон коммунистик ҳаракатининг янги, масъулиятли ва мураккаб босқичида бутун дунёдаги қардош коммунистик партиялар билан алоқалар чуқурлаштирилганлиги ва такомиллаштирилганлиги Л. И. Брежневнинг номи билан боғланган. У синфдош қардошларнинг фидокорлиги, уларнинг коммунизм ғояларига содиқлигини юксак баҳолади.

Л. И. Брежнев тарихда тинчлик учун улуғ курашчи бўлиб қолади. У бизнинг ядро асримизда урушнинг фалокатли хавфини жуда яхши тушунар эди. Яшаш ҳуқуқи-инсоннинг энг биринчи ҳуқуқи эканлиги тўғрисида бутун дунёга ёйилган илҳомбахш ва сафарбар этувчи ғоя Л. И. Брежневга мансубдир.

Партиямиз Л. И. Брежнев раҳбарлигида Тинчлик программасини ишлаб чиқиб, ўзининг XXIV съездида тасдиқлади, КПССнинг XXV ва XXVI съездларида ривожлантирди, бошқа кўпгина катта-катта тинчликсеварлик ташаббусларини ўртага ташлади. Бу эса халқаро муносабатларда кескинликни юмшатиш ва ҳамкорлик муҳитини доимо қўллаб-қувватлашга, тинч-тотув яшаш учун, агрессия ва империализм кучларига қарши актив курашишга ёрдам-бермоқда. Тинчлик ва социализм миллионларнинг онгига узвий яхлит бир нарса бўлиб янада мустаҳкамроқ сингиб кетди.

Юксак партиявийлик, большевикча принципиаллик, камтаринлик ва одамийлик Л. И. Брежневга хос фазилатлар эди. У барча совет кишилари учун азиз ва мўътабар эди.

Коммунистик қурилишда Коммунистик партия билан Совет давлати олдидаги жуда катта хизматлари учун, Улуғ Ватан урушида совет халқининг немис фашист босқинчилари устидан қозонган ғалабасига шахсан қўшган катта ҳиссаси учун, Совет Иттифоқининг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш борасидаги актив ва самарали фаолияти ҳамда халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги йўлидаги курашда қилган тинимсиз меҳнати учун Л. И. Брежнев тўрт марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди.

У «Ғалаба» ордени билан, саккизта Ленин ордени, иккита Октябрь революцияси ордени, иккита Қизил Байроқ ордени, II даража Богдан Хмельницкий, I даража Ватан уруши, Қизил Юлдуз орденлари билан, Фахрий қилич билан ва СССР медаллари билан мукофотланди. Унга Карл Маркс номидаги Олтин медаль, Ленин мукофотининг лауреати унвони берилган эди.

Коммунистик, ишчи ва миллий озодлик ҳаракати олдидаги, тинчлик учун курашдаги хизматлари учун Л. И. Брежнев уч марта Болгария Халқ Республикасининг Қаҳрамони, уч марта Германия Демократик Республикасининг Қаҳрамони, Монголия Халқ Республикасининг Қаҳрамони ва МХР Меҳнат Қаҳрамони, уч марта ЧССР Қаҳрамони, Куба Республикаси Қаҳрамони, Вьетнам Социалистик Республикасининг Меҳнат Қаҳрамони бўлди, Польша Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Руминия Социалистик Республикаси, ЮСФР, КХДР, Лаос ва кўпгина бошқа давлатларнинг олий мукофотлари билан тақдирланди. У халқаро Ленин мукофотининг, Димитров мукофотининг лауреати бўлди, Ф. Жолио-Кюри номидаги «Тинчлик Олтин медали» билан мукофотланди.

Коммунистлар, совет кишилари, чет эллардаги дўстларимиз, Ер юзида тинчликни қадрловчи барча кишилар бошларини эгиб Коммунистик партия билан Совет давлатининг атоқли арбоби, давримизнинг энг катта сиёсий арбоби хотирасига чуқур ҳурмат бажо келтирадилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ **СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** **СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

«ҲУР РЕСПУБЛИКАЛАР БУЗИЛМАС ИТТИФОҚИ»

БИРИНЧИ МАШҒУЛОТНИНГ НАМУНАВИЙ ПЛАНИ

Марксча-ленинча таълим системасида янги ўқув йили яқинлашиб келяпти. Шу йил 16 ноябрда областимизда партия ва комсомол сиёсий ўқуви, иқтисодий таълимнинг барча мактаблари, семинарларида, марксизм-ленинизм университетларининг бўлимлари ва группаларида биринчи машғулот ўтказилади. Бу машғулотда «Ҳур республикалар бузилмас иттифоқи» мавзуи ўрганилади. Ушбу мавзудаги машғулотни ўтказишнинг намунавий плани қуйида эълон қилиняпти.

Пропагандистлар бу машғулотда КПСС ленинча миллий сиёсатининг тантанаси, совет лар мамлакатида яшовчи барча миллат ва элатларнинг Коммунистик партия теварагига бузилмас жипслиги ҳақида ёрқин ҳикоя қилиб беришлари лозим. Машғулотлар ўзининг бутун мазмуни билан тингловчиларни совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбиялашга, уларга ривожланган социализм муваффақиятлари ва афзалликлари, партия ва Совет ҳукуматининг ленинча тинчликсевар ташқи сиёсати тўғрисидаги ҳақиқатни етказишга даъват этилгандир.

1. СССРнинг ташкил этилиши ленинча миллий сиёсат тантанасидир

ССР Иттифоқининг ташкил этилиши Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабасининг натижасидир. Турли миллат меҳнаткашларининг бирлиги революция ғалаба қозонишини таъминлаган асосий омиллардан биридир. Россия ишчилар синфи — мамлакатимиз халқларини интернационал жипслаштирган етакчи куч. В. И. Ленин томонидан К. Маркс ва Ф. Энгельснинг миллий масала бўйича қарашларини ижодий ривожлантирилиши. В. И. Ленин томонидан кўпмиллатли ягона иттифоқ социалистик давлати ғоясининг асослаб берилиши. В. И. Ленин янги типдаги кўпмиллатли давлат қурилишининг илҳомчиси ва ташкилотчиси.

Ўз состави бўйича кўпмиллатли, идеология ва сиёсати, ташкилий тузилиши ва фаолият принциплари бўйича чуқур интернационал бўлган ленинчи большевиклар партияси мамлакатимиз барча миллатлари ва элатларига мансуб бўлган меҳнаткашларнинг раҳнамосидир. КПСС томонидан ленинча миллий сиёсатнинг изчил амалга оширилиши.

2. СССР халқларининг бузилмас бирлиги ва қардошларча дўстлиги социализмнинг буюк ғалабасидир

Индустрлаштириш, қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш, маданий революция даврида, социализм қуриш учун курашда миллат ва элатларни мустаҳкамлаш, халқларимиз дўстлигини ривожлантириш. Улуғ Ватан урушидаги ғалаба жаҳонда биринчи кўпмиллатли давлат ҳаётий кучи ва қудратининг ёрқин тимсолидир. Социалистик Ватанга, совет халқининг меҳнат ва уруш анъаналарига меҳр-муҳаббат ҳар бир совет кишисининг фахри ва олий ифтихоридир.

Ривожланган социалистик жамият — КПСС раҳбарлигидаги мамлакатимиз барча миллат ва элатларга мансуб меҳнаткашлар, барча республикаларнинг революцион — ўзгартирувчи фаолиятининг самарасидир. Совет халқи — кишиларнинг янги социал ва интернационал бирлигидир. СССР — янгича, адолатли тузум учун биргаликдаги курашга бирлашган ватанпарвар ва интернационал халқларнинг буюк кўпмиллатли оиласидир. Кўпмиллатли меҳнат коллективлари жамиятимиз социал ва ижтимоий-сиёсий тузилишининг характерли хусусиятидир. Улуғ Октябрь туфайли яратилган жамият маънавий ривожланишининг жадал суръатларда давом этиши, миллий маданиятларнинг гуллаб-яшнаши ва бир-бирларини бойитиши, ягона совет халқи маданиятининг шаклланиши.

3. Совет Иттифоқи — халқларнинг тинчлик, миллий мустақиллик ва социализм учун курашдаги ишончли таянчи

СССРнинг ташкил этилиши ва муваффақиятли ривожланиши — илғор инсониятнинг тенг ҳуқуқлилик ва халқлар дўстлиги, жаҳонни революцион тарзда янгилаш учун асрлар бўйи курашидаги муҳим тарихий босқич. Социалистик ҳамдўстлик — халқаро муносабатларнинг янгича, социалистик хусусиятларининг ёрқин кўринишидир. КПССнинг социалистик ҳамдўстликнинг халқаро коммунистик, ишчилар ва миллий-озодлик ҳаракати барча отрядлари билан бирдамликка қаратилган йўли. Партия ва давлатимиз томонидан ленинча тинчлик сиёсатининг амалга оширилиши. КПСС XXVI съезди томонидан олға сурилган ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг янги ташаббуслари билан тўлдирилган 80-йиллар учун мўлжалланган Тинчлик программаси. СССР, социализм мамлакатларининг тинчликсевар сиёсати айни пайтда империализмнинг агрессив интилишларига қатъий зарба бериш сиёсатидир.

4. КПСС XXVI съезди кўрсатган йўлдан

Ҳар бир республиканинг моддий ва маънавий бойлигини кўпайтириш, ундан бутун мамлакатни бир текис ривожланиши учун самарали фойдаланиш совет жамиятини тараққий эттиришнинг, СССР иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашнинг, меҳнаткашлар турмуш фаровонлигини оширишнинг зарур шартидир. Ягона халқ хўжалик комплексини ривожлантириш СССР халқлари қардошларча дўстлигининг моддий асосидир.

КПСС XXVI съезди мамлакатимизда миллий муносабатлар ривожланишининг ўсиши билан туғилаётган муаммолар ва вазифалар тўғрисида. Сибирь, Узоқ Шарқ, Шимол районлари, Байкал-Амур магистрали зонаси ёқилғи-энергетика ва хом ашё бойликларини ўзлаштириш, Ноқоратупроқ зонани ривожлантириш бутун халқ, мамлакатимиз барча миллат ва элатларига мансуб меҳнаткашларнинг шоншараф ишидир. Кадрлар сиёсатини амалга оширишда иттифоқдош ва автоном республикалар, округлар аҳолисининг кўпмиллатлигини, ҳар бир кишининг ишчанлик, ғоявий-маънавий хусусиятларини ҳисобга олишнинг зарурлиги. Меҳнаткашларни совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм руҳида тарбиялаш, миллатчилик ва шовинизмнинг ҳар қандай кўринишларига қарши кураш ғоявий-тарбиявий ишларнинг, партия бутун сиёсатининг муҳим йўналишидир.

Ўн биринчи беш йиллик ленинча миллий сиёсатни амалга оширишда, СССР халқлари дўстлиги ва қардошлигини мустаҳкамлашда муҳим босқичдир. КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленумида қабул қилинган СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программаси партиянинг халқ маданий фаровонлиги ва моддий савиясини ошириш тўғрисида қилаётган тинимсиз ғамхўрлигининг ёрқин далолатидир.

КПССнинг СССР миллат ва элатларини ривожлантиришда, уларнинг қардошларча иттифоқини мустаҳкамлашдаги раҳбарлик роли, йўналтириб турувчи ва ташкилотчилик фаолиятининг тобора ортиб бориши.

Адабиётлар рўйхати

В. И. Ленин. Миллий масала тўғрисида танқидий мулоҳазалар. Тўла асарлар тўплами. 24-том, 135—172-бетлар.

В. И. Ленин. Миллатларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқи тўғрисида. Тўла асарлар тўплами. 25-том. 293—365-бетлар.

В. И. Ленин. Великороссларнинг миллий ифтихори ҳақида. Тўла асарлар тўплами. 26-том. 118—123-бетлар.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Конституцияси (Асосий қонуни). «Ўзбекистон» нашриёти. Тошкент, 1977 йил.

КПСС XXVI съезди материаллари. «Ўзбекистон» нашриёти. Тошкент. 1981 йил. 31—37, 52—57, 184—194-бетлар.

Л. И. Брежнев. Ленин йўлидан. Нутқлар, табриклар, мақолалар, хотиралар. 7-том. «Ўзбекистон» нашриёти. Тошкент. 1979 йил. («Халқлар дўстлиги» предмет кўрсаткичидан қаралсин. 721-бет.).

• • •

В. И. Ленин Ўрта Осиё ва Ўзбекистон тўғрисида. ЎзССР Давлат нашриёти, Тошкент, 1957 йил.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Конституцияси (Асосий қонуни). «Ўзбекистон» нашриёти, Тошкент, 1978 йил.

Ш. Р. Рашидов. КПСС XXVI съездидаги нутқ. «Совет Ўзбекистони» газетаси. 1981 йил, 25 февраль.

Ш. Р. Рашидов. Ривожланган социализм шароитида миллий муносабатлар. «Вопросы философии» журнали. 1978 йил, 10-сон. 3—19-бетлар.

ПРОПАГАНДИСТЛАРГА ЁРДАМ

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

ОБЛАСТЬ партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети йиғим-теримни уюштириш ва давлатга пахта топшириш юзасидан районлар, колхозлар, совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1982 йил 11 ноябргача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Бекобод районида** қолдирилди (район партия комитетининг секретари Хатамов, район ижроия комитетининг раиси Қодиров, район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Исабоев, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Қодиров, район комсомол комитетининг секретари Расулов, «Районсельхозтехника» бошқарувчиси Умиров ўртоқлар). Бу районда давлатга пахта сотиш йиллик плани 106,59 процент, шу жумладан машина терими плани 100,09 процент бажарилган. Ноябрь ойининг иккинчи беш кунлигида давлатга йиллик планнинг 1,48 проценти миқдорида пахта топширилган.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди.

Бекобод районидаги Ойбек номли совхозга (директори Жўраев, партия ташкилотининг секретари Ўташев, ишчилар комитетининг раиси Ҳайдаров, комсомол ташкилотининг секретари Ҳамроев ўртоқлар). Бу совхозда давлатга пахта сотиш йиллик плани 100,62 процент, шу жумладан, машина терими плани 103,31 процент бажарилган. Ноябрь ойининг иккинчи беш кунлигида давлатга йиллик планнинг 5,52 проценти миқдорида пахта топширилган, шу жумладан, машина терими йиллик планга нисбатан 4,81 процент бажарилган.

Байроқ Бўка районидаги «Кўкорол» совхозидан олиб берилади.

Чиноз районидаги «Москва» колхозига (раиси Худойбердиев, партия ташкилотининг секретари Агенбоев, касаба союз комитетининг раиси Абдулазизов, комсомол ташкилотининг секретари Қодиров ўртоқлар). Бу колхозда давлатга пахта сотиш йиллик плани 98,68 процент, шу жумладан машина терими плани 100,05 процент бажарилган. Ноябрь ойининг иккинчи беш кунлигида давлатга йиллик планнинг 6,15 проценти миқдорида пахта топширилган, шу жумладан машина терими йиллик планга нисбатан 6,40 процент бажарилган.

Байроқ Чиноз районидаги Энгельс номли колхоздан олиб берилади.

Янгийўл районидаги «Партия XXI съезди» колхозига (раиси Мараҳимов, партия ташкилотининг секретари Деҳқонов, касаба союз комитетининг раиси Даминова, комсомол ташкилотининг секретари Султонов ўртоқлар. Бу колхозда пахта сотиш йиллик плани 113,72 процент, шу жумладан машина терими плани 132,50 процент бажарилган. Ноябрь ойининг иккинчи беш кунлигида давлатга йиллик планнинг 5,95 проценти миқдорида пахта топширилган.

Байроқ Чиноз районидаги «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозидан олиб берилади.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Бекобод районига, шу райондаги Ойбек номли совхозга, Чиноз районидаги «Москва» ва Янгийўл районидаги «Партия XXI съезди» колхозларига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

ПРОКАТГА — АППАРАТ

БУ ерда ташкил этилган ўлчаш техникаси маркази Ўзбекистон Фанлар академияси институтлари қарамоғидаги мураккаб асбоблар бутун «парки»ни назорат остига олди. Янги турдаги хизмат кўрсатувчи бу ташкилот дастлабки ишни бошлади — аппаратлар прокат пункти очилди.

Энди тадқиқотчилар у ёки бу асбобни олиш учун шу приборларни ишлаб чиқарадиган заводлар билан, таъминотчи ташкилотлар билан алоқа ўрнатиб, буюртмани кутишлари шарт эмас. Улар ўзларига керак бўлган ўлчаш аппаратини марказдан ярим соат мобайнида олишлари мумкин. Янги шерик атиги битта шартни — аппаратдан унумли фойдаланиш шартини қўяди. Шунинг учун ҳам асбоблар буюртмачининг бутунлай ихтиёрига эмас, балки прокатга берилади. Асбоблардан фойдаланиладиган ҳар бир кун учун белгиланган нарх қўйилади. Носозлик рўй берса, марказ мутахассислари ўлчаш аппаратини алмаштириб, ишдан чиққан аппаратни эса дарҳол ремонт қиладилар.

Аппаратнинг янги эгасига техникани сотиб олиш учун маблағ берилади. Бунда ахборот хизмати асбобсозлик саноатининг барча янгиликлари ҳақида хабар беради. Демак, институтлар ишлаш учун энг прогрессив аппаратларни оладилар.

Шундай бўлиши мумкинки, марказ «парки»даги у ёки бу техника олимларга вақтинча керак бўлмай қолади. Лекин техника бекор туриб қолмайди. Бундай ҳолларда прокат пункти барча буюртмачи корхоналар, конструкторлик бюролари, олий ўқув юртлари учун очиқдир. Шартлар эса ўша хўжалик ҳисоби принципларига асосланган.

Ҳозирнинг ўзидаёқ марказ ихтиёрида радиотехника, электромагнит, температура ва бошқа ўлчовлар учун 200 дан ортиқ мураккаб асбоб бор. Беш йилликнинг охирига бориб эса, мингдан ортиқ аппарат ишга солинади. Бу эса ҳисоб-китобларга кўра, республика Фанлар академияси институтлари иш программасини тўла таъминлайди.

● ЯНГИЙЎЛ ёғ-мой комбинати ишчиси Ҳадича Пўлатова қатор мутахассисликларни мукаммал эгаллаган. Шунинг учун Пўлатова цехнинг исталган участкасида баракали меҳнат қила олади. Айни пайтда у юбилей йилининг сўнгги кунлари ҳисобига маҳсулот топширяпти.

В. Сироткин фотоси.

ТЕЖАШ ЭВАЗИГА

ЧИРЧИҚДАГИ 11-мактаб юқори синф ўқувчилари ўз педагоглари билан биргаликда электр энергиясини тежаб сарфлаш эвазигагина ҳар ойда мактабга ўттиз сўм тежаб бериши мумкин эканлигини ҳисоблаб чиқдилар. Агар ювуниш хоналарида кранлар яхши ёпилмаган бўлса, бир кеча-кундузда камида 30 литр сув исроф қилинар экан.

Болалар тежамкорлик ҳаракатини бошлаб юбордилар. Махсус соқчилар бўш хоналарда чироқ ёниб қолмаслигини кузатмоқдалар. Водопровод ва иситиш системаларининг пухта ишлаётганлигини текширмоқдалар, мебель ва мактаб анжомлари асралишини назорат қилмоқдалар. Бу ерда «Китобга янги умр!» деган операция ўтказилди. Ана шу операция давомида мактаб кутубхонасидаги эскирган китоблар, дарсликларга янги ҳаёт бахш этилди.

(ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ИҚТИСОДИЙ СИЁСАТИНИНГ БОШ МАҚСАДИ

ХАЛҚ ФАРОВОНЛИГИ тўғрисида ғамхўрлик қилиш Совет Иттифоқи Коммунистик партияси иқтисодий сиёсати ва бутун амалий фаолиятининг олий мақсади бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда. Ривожланган социализм шароитида партия диққат-эътиборини аҳоли моддий ва маданий турмуш даражасини ошириш билан боғлиқ масалаларга қаратмоқда. Жумладан, 1980 йилда ишчи-хизматчиларнинг ўртача иш ҳақи 1965 йилга нисбатан 75 процентга ортди. Бу даврда жамоат хўжалигида машғул бўлган колхозчилар меҳнатига ҳақ тўлаш 2,3 баробарга кўпайди. Ижтимоий истеъмол фондлари ҳам 2,4 бараварга ортди. Аҳоли жон бошига тўғри келадиган реал даромадлар эса деярли икки мартага ўсди.

Ўн биринчи беш йилликда ва умуман 80-йилларда халқ фаровонлигини янада юксалтиришнинг кенг программаси режаланган. Бу программа совет кишилари ҳаётининг ҳамма томонларини яхшилашни кўзда тутади. Жумладан, миллий даромаддаги истеъмол фондининг салмоғи 1980 йилдаги 75,3 процентдан 1985 йилда 78 процентга етади. Беш йилликда ишчи ва хизматчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақини 13—16 процентга кўпайтириб, уларни 190—195 сўмга етказиш мўлжалланган. Колхозчиларнинг жамоат хўжалигидан оладиган даромадлари ҳам 20—22 процентга ортади.

«Ўз-ўзидан равшанки, меҳнаткашлар турмуш шароитининг оширилиши пул даромадларининг ўсиши билангина чекланиб қолмайди,— деган эди КПСС XXVI съездида қилган ҳисобот докладида ўртоқ Л. И. Брежнев.— Ҳозирги пайтда, КПСС Марказий Комитети ҳисоблашича, аҳолини озиқ-овқат билан, шунингдек, кенг истеъмол қилинадиган саноат моллари билан таъминлашни яхшилаш вазифаси биринчи ўринга қўйилмоқда».

Партиянинг бу мақсадини ҳал этишда қишлоқ хўжалиги жуда катта роль ўйнайди. Чунки, бу тармоқ маҳсулотлари билан савдо қилиш мамлакат чакана товар оборотининг учдан икки қисмини, шу жумладан, озиқ-овқат маҳсулотларининг ярмини беради.

Партия аграр сиёсатини амалга оширишда КПСС Марказий Комитетининг март (1965 йил) Пленуми жуда катта аҳамиятга эга бўлди. Ўз вақтида кўрилган чоралар туфайли шундан кейинги 15 йил даврида мамлакат аҳолиси 35 миллион кишига кўпайган, кейинги қатор йилларда об-ҳаво ноқулай келган бўлишига қарамай, аҳоли жон боши ҳисобига қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш сезиларли даражада ортди. Масалан, аҳоли жон бошига гўшт ва гўшт маҳсулотлари истеъмол қилиш 41 процентга, сут ва сут маҳсулотлари истеъмол қилиш 25 процентга, тухум истеъмол қилиш 1,9 бараварга, сабзавот маҳсулотлари истеъмол қилиш 35 процентга ортди.

Мамлакатимиз аҳоли жон бошига озиқ-овқат маҳсулотлари истеъмол қилиш бўйича АҚШ, Канада, Янги Зеландия сингари мамлакатларга етиб олди. Ҳозир аҳоли жон

ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИ — УМУМХАЛҚ ИШИ

бошига кунига истеъмол қилинаётган озиқ-овқат маҳсулотлари мамлакатимизда 3 минг 200 калорияга тенгдир. Жаҳон бўйича бу ўртача кўрсаткич 2 минг 450 калорияга тўғри келади.

Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга Ўзбекистон ССР салмоқли ҳисса қўшмоқда. КПСС Марказий Комитетининг март (1965 йил) Пленумидан сўнгги даврда республика қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти деярли икки бараварга кўпайиб, 7 миллиард сўмликни ташкил этди. Бу даврда республика аҳолиси 10,4 миллион кишидан 1980 йилда 16,2 миллион кишига етди. Шунга қарамай, аҳоли жон бошига дон етиштириш 2,6 бараварга, сабзавот —3,3 бараварга, сут ва тухум 1,7 бараварга, гўшт 1,3 мартага ортди. Бироқ, озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришда эришилган даража уларга аҳолининг тобора ўсиб бораётган эҳтиёжларини тўлиқ қондирмаяпти.

Шунинг учун КПСС XXVI съездида махсус Озиқ-овқат программаси ишлаб чиқиш зарурати туғилганлиги қайд этилган эди. Шу йил 24 майда бўлиб ўтган КПСС Марказий Комитетининг Пленумида СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программаси қабул қилинди.

Бу программанинг ишлаб чиқилиши ва амалга оширилиши КПСС аграр сиёсатини янада ривожлантиришда жуда муҳим босқич ҳисобланади Бу планлаштиришда, социалистик экономикага раҳбарлик қилишда принципиал янги қадамдир. «Озиқ-овқат программаси — қишлоқ хўжалиги ва у билан боғлиқ бўлган тармоқларни юксалтиришда туб бурилишгина эмас, у ўзининг характери, миқёси жиҳатидан бутун халқ хўжалигининг тараққиётини таъминлаши лозим», деб таъкидлаган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев шу Пленумда қилган докладида. Мамлакатимиз агросаноат комплексида халқ хўжалиги асосий фондларининг 50 проценти марказлашгандир. Бу комплексдан миллий даромаднинг 42 проценти олинади.

СССР Озиқ-овқат программасида аҳоли жон бошига гўшт ва гўшт маҳсулотлари истеъмол қилишни 17,2 процентга, сут ва сут маҳсулотлари истеъмол қилишни 8,4 процентга, тухумни — 11,3, балиқ ва балиқ маҳсулотларини —10,8 процентга, ўсимлик мойини — 1,5 бараварга, сабзавот ва полиз маҳсулотларини 1,4 бараварга, мева ва узумни — 1,8 бараварга кўпайтириш кўзда тутилган.

Озиқ-овқат программаси фақат социал-иқтисодийгина эмас, катта сиёсий аҳамиятга ҳам эгадир. Унда капиталистик мамлакатлардан озиқ-овқат маҳсулотларини импорт қилишни камайтириш зарурлиги белгиланган. Чунки, айрим капиталистик давлатлар мамлактимизга дон ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари сотишни тазйиқ ўтказиш воситасига айлантиришга ҳаракат қилмоқдалар.

Озиқ-овқат программасини амалга оширишда Ўзбекистон агросаноат комплекси олдида жуда масъулиятли вазифалар турибди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IV пленумида қилган докладида СССР Озиқ-овқат программасини амалга ошириш вазифалари ҳақида гапирар экан «Пахтачилик бундан буён ҳам халқ хўжалигининг етакчи тармоғи бўлиб қолаверади, Биз пахта етиштириш планлари ва мажбуриятларини бекам-кўст бажаришга мажбурмиз», деб алоҳида таъкидлади.

Ўзбекистон, шу жумладан Тошкент области меҳнаткашлари пахтачиликни ривожлантириш билан енгил саноат учун қимматли тўқимачилик хом ашёси етказиб беришгагина эмас, шунингдек, Озиқ-овқат программасини ҳал қилишга ҳам улкан ҳисса қўшмоқдалар. Чунки, бир тонна пахтадан 340 килограмм тола ва 8 килограмм момиқдан ташқари қимматли озиқ-овқат маҳсулоти ҳисобланган 110 килограмм ёғ ҳамда чорва моллари учун оқсилга бой бўлган 250 килограмм кунжара ва 170 килограмм шелуха олинади. Республикамизда етиштирилаётган 6 миллион тонна пахтадан 660 минг тонна ўсимлик ёғи, 1,5 миллион тонна кунжара ва 1 миллион тоннадан кўпроқ шелуха олиш мумкин.

Республикада пахтачилик билан бир қаторда Озиқ-овқат программасини амалга оширишга бевосита таалуқли бўлган тармоқлар ҳам «Озиқ-овқат тармоқларини, айниқса, чорвачиликни ва, бинобарин, озуқа ишлаб чиқаришни ривожлантириш билан, —деди ўртоқ Ш. Р. Рашидов пленумда қилган докладида, —айни бир вақтда биз алмашлаб экиш ва органик ўғитларни кўпайтириш ҳисобига ерларнинг ҳосилдорлигини оширишни таъминлаймиз».

Дон етиштиришни кўпайтириш қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва мамлакат Озиқ-овқат программасини амалга оширишнинг асосидир. Республикамизда шу беш йилликда дон етиштиришни 2,8—3 миллион тоннага, ўн иккинчи беш йилликда 3,3—3,5 миллион тоннага, келажакда эса 5 миллион тоннага етказиш мўлжалланяпти. Бунинг учун маккажўхори дони ҳосилдорлигини 100 центнерга, шоли ҳосилдорлигини 60—70 центнерга етказиш талаб қилинади.

Республика Озиқ-овқат программасида чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш алоҳида ўрин тутади. Шу беш йилликда гўшт етиштириш 400—410 минг тоннани (сўйилган вазнда), ўн иккинчи беш йилликда эса 540—560 минг тоннани ташкил этиши лозим. Бу ўнинчи беш йилликда эришилган даражага нисбатан 2 баравар кўп демакдир. Сут етиштириш эса 1990 йилга бориб 74 процентга, тухум етиштириш 2 бараварга кўпайтирилиши керак. Бу мураккаб ва масъулиятли вазифаларни ҳал қилиш учун барча турдаги озуқа етиштиришни ошириш талаб қилинади.

Республикамизда мева-сабзавот маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун катта имкониятлар бор. Шунинг учун ўн йиллик давр ичида мева етиштиришни 1,8 бараварга, узумни 3 мартага кўпайтириш кўзда тутиляпти.

Картошка етиштиришни кўпайтиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Шу беш йиллик охирига бориб картошка етиштириш 900 минг тоннага етказилади. Бу республика аҳолисини ўлкамизда етиштирилган картошка билан таъминлабгина қолмасдан, шунингдек, Москва, Ленинград ва бошқа шаҳарларга эртаги картошка етказиб беришни кўпайтириш имконини беради.

Озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда пойтахт области алоҳида роль ўйнайди. Буни иқтисодий шарт-шароитлар ҳам тақозо этади. Пойтахт областида, шу жумладан, Тошкент шаҳрида республика аҳолисининг бешдан бир қисми яшайди. Областда Тошкент, Ангрен, Олмалиқ, Чирчиқ, Бекобод, Янгийўл сингари йирик шаҳарлар мавжуддир. Республикада етиштирилаётган картошканинг 35,5 проценти, сабзавотнинг 26 проценти, меванинг 23 проценти область ҳиссасига тўғри келади.

Тошкент области республикада энг қудратли иқтисодий ва илмий-техникавий потенциалга эгадир. Қишлоқ хўжалигида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, республика Озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга ошириш кўп жиҳатдан областдаги корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар фаолиятига боғлиқдир.

Қишлоқ хўжалигида ер ишлаб чиқаришнинг асосий ва ҳеч нарса билан алмаштириб бўлмайдиган воситасидир. Айниқса, суғориладиган экин майдонларидан самарали фойдаланиш катта аҳамиятга эгадир. Ҳозирги пайтда Тошкент областида Тошкент шаҳрини ҳам қўшиб ҳисоблаганда аҳоли жон бошига 0,1 гектар ҳайдаладиган, шу жумладан, 0,08 гектар суғориладиган ер тўғри келади. Шунинг учун ҳар қарич ердан оқилона фойдаланиш тобора катта аҳамият касб этмоқда.

Қишлоқ хўжалиги самарадорлигини муттасил ошириш Озиқ-овқат программасини бажаришнинг асосий шартидир. Шу ўн йил ичида колхоз ва совхозларда меҳнат унумдорлиги оширилиши лозим. Ҳар гектар майдондан йиғиштириб олинадиган ҳосил эса камида анча процентга кўпайтирилиши талаб қилинади. Бунга фақатгина қишлоқ хўжалигини интенсив ривожлантириш ҳисобига эришиш мумкин.

Шуни мамнуният билан таъкидлаш керакки, пойтахт области агросаноат комплекси мамлакат Озиқ-овқат программаси қабул қилинган дастлабки йилдаёқ уни амалга оширишга муносиб ҳисса қўшмоқда. СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақани авж олдирган область хўжаликлари давлатга 90 минг тонна дон, 586 минг тонна сабзавот-полиз маҳсулотлари, 174 минг тонна мева ва узум сотиб, юбилей йили мажбуриятларини муваффақиятли адо этдилар. Областда чорвачилик ҳам жадал ривожлантириляпти.

Совет кишилари мамлакат Озиқ-овқат программасини халқ фаровонлигини ошириш тўғрисида партия ғамхўрлиги, деб баҳоладилар. Улар бу программани изчил амалга ошириш учун бутун имкониятларни ишга солмоқдалар.

Н. ХАН,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган экономист, иқтисод фанлари доктори, профессор.

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

● ПИСКЕНТ. СССР ташкил этилганлигининг шонли 60 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олаётган Свердлов номли колхоз пахтакорлари социалистик мажбуриятларини шараф билан уддалашди. Мавжуд 1700 гектар майдондан 41 центнердан ҳосил олинди. Давлатга 7 минг тонна «оқ олтин» армуғон этилди. Деҳқон Гулматов, Раҳмат Ҳидиров ва Жуман Деҳқоновлар етакчилик қилаётган бригадаларда ҳар гектар ердан 50 центнердан хирмон уйилди.

Айни кунларда хўжаликда ҳосил йиғим-терими давом эттирилаяпти.

Шу райондаги Ленин номли колхоз заршунослари ҳам мавжуд 380 гектар ердан 32 центнердан пахта олиб, йиллик халқ хўжалик планларини бажаришди. Давлатга сотилган 1216 тонна «оқ олтин»нинг 968 тоннаси машиналар ёрдамида йиғиштириб олинди. Хўжалик аъзолари яна 200 тонна пахта топшириб, ҳосилдорликни 37 центнердан га етказиш учун кураш мажбуриятини олишди.

● ЯНГИЙЎЛ. «СССР 60 йиллиги» колхози пахтакорлари мавжуд 750 гектар майдондан 31,1 центнердан ҳосил олиб, йиллик халқ хўжалик планларини бажаришди. Сайдулла Алиқулов, Маматқул Абдураҳимов ва Неъмат Исроиловлар бошлиқ бригадаларда ҳар гектар ердан 40—48 центнердан пахта олинди.

Хўжаликда умумий ҳосилдорлик 34 центнерга етказилади.

„Оқ олтин" хирмонига

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 11 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун—районлар, иккинчи устун—бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун—мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — машинада мавсум бошидан буён.

БУКА	0,02	118,14	113,80
ОҚҚЎРҒОН	0,02	112,69	106,67
ПИСКЕНТ	0,03	108,78	109,59
ҒАЛАБА	0,01	107,42	105,84
БЕКОБОД	0,07	106,59	90,93
КОММУНИСТИК	0,05	105,91	103,81
ЎРТА ЧИРЧИҚ	0,04	105,70	100,72
ЯНГИЙЎЛ	0,01	104,99	102,27
ЧИНОЗ	0,10	102,28	100,11
Область бўйича:	0,04	108,96	103,13

ҲАР ҚАНДАЙ ШАРОИТДА

Областимизнинг бир группа илғор пахтакорларининг СССР ташкил этилганлигининг шонли 60 йиллиги шарафига ҳосилдорликни 50—60 центнерга етказиш юзасидан бошлаган ватанпарварлик ташаббусини бригадамиз аъзолари ҳам қўллаб-қувватлашган эди. Ўз имкониятларимизни кўриб чиқиб, биз ҳам ҳосилдорликни 50 центнерга етказиш юзасидан юксак мажбурият қабул қилгандик.

Ваъданинг вафоси учун курашаётган заршуносларимиз йиғим-терим ишларини юксак уюшқоқлик билан давом эттиряптилар. Йиллик планни уддалаганимизга анча бўлди. Шунга қарамай, терим суръати бир дам ҳам сусайтирилмаяпти. Илғор теримчилар ўртасидаги мусобақага ҳар беш кунда якун ясалиб, ғолиблар ҳам моддий, ҳам маънавий рағбатлантириб борилмоқда.

Куз ҳавоси серёғин келди. Бундай паллада терим тақдири кўпроқ «олтин қўлли» теримчиларнинг ғайрат-шижоатига боғлиқ бўлади. Бригадамизнинг Лайло Мафизова, Меҳри Эргашева, Шафоат Қосимова, Тошбуви Сафарова, Вазира Эгамбердиева, Ўлмасой Эгамбердиева каби кўпмингкилограммчилари айни кунларда ана шундай жасорат ва маҳорат намуналарини намойиш этишмоқда. Уларнинг ҳар бири кунига хирмонга 180—200 килограммдан подбор тўкиб, барака киритмоқда.

Далаларда фидокорлик кўрсатаётган деҳқонларимизнинг яхши дам олиб, унумли меҳнат қилишлари учун барча шарт-шароитлар яратиб берилган. Шийпонимизда кунда икки маҳал иссиқ овқат тайёрланади. Дала бошига иссиқ чой доимо етказиб турилибди.

50 центнерлик марра ҳам ҳадемай эгалланади. Лекин, аҳил коллективимиз аъзолари даладаги барча ҳосил йиғиштириб олинмагунча суръатни бўшаштирмайдилар. Бу бизнинг республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатига амалий жавобимиз бўлади.

Т. АБДУСАМАТОВ,
Оққўрғон районидаги Куйбишев номли колхознинг 1-бригадаси бошлиғи.

Тошкент районидаги Шредер номли мевачилик, узумчилик ва виночилик илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси ёрдамчи хўжалигида 85 қорамол боқилмоқда. Шундан 26 таси соғин сигирлардир. Шу кунгача хўжаликда 60 тоннага яқин сут соғиб олинди.

Суратда: молбоқар Абдулла Жумаҳмедов моллар парваришида алоҳида жонбозлик кўрсатаяпти.

С. Хожиев фотоси.

ЧЎЛҚУВАРЛАР КЎМАКЧИЛАРИ

РЕСПУБЛИКА партия ва ҳукуматининг Мурожаатига амалий иш билан жавоб бераётган В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети амалий математика ва механика факультетининг студентлари пахта йиғим-теримида Сирдарё области Оқолтин районидаги Ворошилов номли совхоз чўлқуварларининг кўмакчилари бўлмоқдалар.

— Ҳосил теримида факультетимизнинг 700 дан кўпроқ студенти иштирок этмоқда,— дейди факультет декани, профессор А. Бегматов.— Уларнинг астойдил ғайрат қилаётганликлари туфайли кунига ҳар бир студент ҳисобига 60—70 килограммдан пахта терилмоқда. Талабаларимиз юқори кўрсаткичларга эришаётганликлари учун бир неча бор университет бўйича ҳамда Сирдарё ва Жиззах областлари пахта далаларида йиғим-теримда иштирок этаётган олий ўқув юртлари факультетлари ўртасидаги мусобақада ғолиблар қаторидан ўрин олдилар.

Коммунист студент Ойбуви Жумаева ҳосил теримида тенгдошларига намуна кўрсатмоқда. У кунига 350 килограммга етказиб тўкилган пахта теряпти. Студентлардан С. Нахлиев, Ш. Носирова, А. Омонбоев, У. Ҳантбоева Ш. Солиҳов, А. Абдураҳмонов ва бошқалар факультетнинг чевар теримчисига тенглашишга ҳаракат қилаётирлар. Улар кунига колхоз хирмонига 250—300 килограммдан тўкилган пахта тўкишяпти.

Ҳашарчи студентлардан зарбдор бригадалар ташкил этилган. Факультет ўқитувчилари А. Ғафуров, Ш. Маматқулов, А. Расуловлар раҳбарлик қилаётган бригадалар йигит-қизлари пахтазорларда ҳақиқатан ҳам зарбдорларча меҳнат қилмоқдалар. Бу бригадаларда кунига ҳар бир ўқувчи ҳисобига 80—85 килограммдан тўкилган пахта териб топшириляпти.

Э. МАДИЕРОВ.

Халқаро ҳаёт

ҚЎЗҒОЛОНЧИЛАРНИНГ ҲУЖУМИ

САН-ХОСЕ. (ТАСС). Фарабундо Марти номидаги миллий озодлик фронтининг қўзғолончилари шу йилнинг 10 октябрида бошланган катта ҳужум операцияси давомида Сальвадорнинг турли районларидаги актив жанг ҳаракатларини давом эттирмоқдалар. Яширин шароитда ишловчи «Венсеремос» радиостанциясининг хабар қилишича, бир ойлик жанг вақтида душманнинг 600 дан ортиқ солдат ва офицери ўлдирилди, жароҳатлантирилди ва асир олинди. Кўп миқдордаги ўқ отиш қуроли ва ўқдори қўлга туширилди. Бир неча бронетранспортер ва машина яксон қилинди. «АҚШда ясалган» тамғаси босилган энг янги қурол-яроғлар кўплаб етказиб берилаётганлиги ҳам, каллакесарларга бошчилик қилаётган, партизанларга қарши жангларда ва тинч аҳолидан ўч олишда америкалик «маслаҳатчиларнинг» шахсан қатнашаётганлиги ҳам режим қотилларига ёрдам бермаяпти.

Асир олинган солдатларнинг айтишича, армиянинг руҳи тушиб кетган, армиядан қочиш, командирларнинг буйруқларини бажаришдан бош тортиш ҳоллари тез-тез учраб турибди, гиёвандлик ва ичкиликбозлик авж олмоқда. Ҳарбий қўмондонликнинг Сан-Сальвадордаги вакили яқинда эътироф қилиб айтганидек, Морасан департаментида катта бўлинмага қўмондонлик қилаётган офицерлардан бири партизанлар қуршовида қолиши муқаррарлигига ишончи комил бўлгач, солдатларни ташлаб, жуфтакни ростлаб қолган. «Венсеремос» радиостанциясининг хабар қилишича, кейинги уч кун мобайнида бўлиб ўтган жанглар давомида душман 30 солдатидан маҳрум бўлган, қотиллардан 60 киши асир олинган, улар орасида бир неча офицер бор.

Бир ойлик жанг давомида ватанпарварлар йигирмага яқин қишлоқ ва посёлкани қўлга олиб назорат қилиб турибдилар, бу ердаги маҳаллий аҳоли режим қўшинларининг ҳужумини қайтаришда актив ёрдам бермоқда. Пойтахтдан атиги 40 километр нарида жойлашган Сучитото шаҳри бир ҳафтадан бери мустаҳкам қўрғон бўлиб турибди.

ЎЗАРО КЕЛИШУВГА МУВОФИҚ

ЖЕНЕВА. Ўзаро келишувга мувофиқ ракетага қарши мудофаа системасини ва стратегик ҳужум қуролларини чеклаш соҳасидаги баъзи тадбирлар хусусида СССР билан АҚШ ўртасида 1972 йил 26 майда тузилган муваққат битимни, шунингдек ядро уруши келиб чиқиши хавфини камайтириш тадбирлари тўғрисида ҳар икkala мамлакат ўртасида 1971 йил 30 сентябрда тузилган битимларнинг мақсад ҳамда қоидаларини амалга оширишга кўмаклашиш учун тузилган Совет-Америка доимий маслаҳат комиссиясининг махсус сессияси бу ерда ўз ишини бошлади. (ТАСС).

И. ГАНДИНИНГ АБДУЛҒАФФОРХОНГА МАКТУБИ

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди Жанубий Осиё қитъасида миллий-озодлик ҳаракатининг актив иштирокчиси, таниқли жамоат арбоби, яқинда Покистон маъмурлари қамоққа олган Абдулғаффорхоннинг соғлиғи ғоят ёмонлашганлиги муносабати билан жиддий ташвишланганлигини билдирди. У афғон халқига қарши эълон қилинмаган урушда Покистон ҳарбий режимининг иштирок этганлигини яқинда рўй-рост қоралаган эди. И. Ганди Абдулғаффорхонга тезда соғайиб кетишини тилаб шахсан мактуб юборди.

(ТАСС).

КАНАЛ ЯНА ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛДИ

КОБУЛ. Афғонистоннинг Нимрўз вилоятидаги Лашкари каналида тиклаш ишлари ниҳоясига етди. Бу канални шу ерда босқинчилик қилаётган аксилинқилобий тўдалар бузиб ташлаган эди. Бандитлар деҳқонларни сувдан маҳрум қилиб, шу билан уларни кўрқитишга, туғилиб ўсган жойларидан кетишга ва ер, сув ислоҳоти ўтказилишига йўл қўймасликка уринган эдилар. Деҳқонлар АДР қуролли кучлари солдатлари билан бирга вилоят территориясини бандитлардан тозалаб, шу муҳим сув йўлини тикладилар. (ТАСС).

ДЎСТЛАРИМИЗ ТАЖРИБАСИДАН

ҚОЛДИҚЛАРДАН ҚИММАТЛИ ОЗУҚА

Кейинги пайтларда ГДР шаҳарлари кўчаларида ён томонларига чўчқа болалари сурати чизилган унча катта бўлмаган контейнерлар пайдо бўлди. Уларга бу тасвир бежиз туширилмаган. Чунки, контейнерларда тўпланадиган озиқ—овқат қолдиқлари бу ҳайвонлар кундалик рационида муҳим салмоққа эгадир. Республикада 30 килограмм озиқ-овқат қолдиқлари ҳисобига бир килограмм гўшт етиштириляпти.

ГДРда чорвачилик учун қимматли озуқа ҳисобланган озиқ-овқат қолдиқларини тўплашга фақат кейинги пайтларда эътибор берила бошланди, дейиш унчалик тўғри бўлмасди. Бу ишга ҳамма пайт аҳамият бериб келинган. Бироқ, ҳозирги пайтда чорва озуқасига эҳтиёж тобора ортиб боряпти. Уларни ишлаб чиқариш учун қилинаётган харажатлар эса жуда каттадир. Жумладан, чорвачиликда ҳозир бутун маҳсулот таннархининг 45 процентдан 60 процентигача миқдорни озуқа сарф-харажатлари ташкил этади. Бундай шароитда озиқ-овқат қолдиқларининг аҳамияти ҳам ортяпти.

Буни статистика маълумотлари ҳам исботлайди. Агар 1975 йилда республикада 456 минг тонна озиқ-овқат қолдиқлари тўпланган бўлса, ўтган йили бу кўрсаткич 961 минг тоннага етди.

Бу гўшт етиштиришни кўпайтириш имкониятини бериб гина қолмасдан, 44 минг гектар ҳайдаладиган ерни озуқа экинлари экишдан бўшатиб бошқа мақсадларга фойдаланишга ҳам хизмат қилади. Чунки, фан маълумотларига кўра 25 тонна озиқ-овқат қолдиқлари бир гектар ердан олинган дон ҳосилига тенгдир.

Республикада озиқ-овқат қолдиқларини тўплаш ҳам умумий, ҳам шахсий вазифадир. Бу иш билан йирик умумий овқатланиш корхоналари, шаҳар коммунал ташкилотлари, қишлоқ хўжалик кооперативлари ҳам, ҳар бир уй бекаси ҳам шуғулланади. Бу ишга эса мамлакат барча сиёсий партиялари ва оммавий жамоат ташкилотларини бирлаштирган ГДР Миллий фронти раҳбарлик қилади.

Бу соҳада Галле округида қизиқарли тажриба тўпланган. Бу ерда озиқ-овқат қолдиқларини топширадиган ва қабул қиладиган томонлар ўртасида яхши муносабатлар ўрнатиш чораларини кўрдилар.

Озиқ-овқат қолдиқларини тўплашда республика пойтахти Берлин ҳам бошқа шаҳарларга намуна бўляпти. Шаҳар хўжалиги маҳаллий комбинати ходимларининг кучи билан шу йил ёзда бу ерда 35 литрли бир неча юзлаб янги контейнерлар тайёрланиб, улар шаҳарнинг Трептов, Вайсензее, Панков сингари аҳоли зич жойлашган районларида ўрнатилди.

Кўзга унчалик ташланмайдиган бу ишнинг самараси катта бўлмоқда. Шунинг учун ҳам яқинда Берлинда бўлиб ўтган ГДР деҳқон-кооператорларининг XII съездида оила ҳамда жамоат ошхоналаридан тўпланган ҳар бир килограмм озиқ-овқат чиқитларидан чорва озуқаси сифатида самарали фойдаланиш зарурлиги алоҳида таъкидланди.

И. ВЛАДИМИРОВ.
АПН мухбири.

ХАЛҚ революцион ҳаракатини бўғиб ташлашни мақсад қилиб қўйган Америка Қўшма Штатлари Сальвадор ички ишларига ҳарбий аралашувни кенг кўламда кенгайтирмоқда. Пентагон шошилинч равишда Сальвадор режимини қуроллантирмоқда. Суратда: жазо отрядлари Америка янги қуролларини ўзлаштирмоқдалар.

ТАСС фотохроникаси.

БАЛЕТ САНЪАТИ МАЛИКАСИ

Октябрь байрами арафасида санъат мухлислари ажойиб бир хушхабарнинг гувоҳи бўлдилар. Алишер Навоий номли Ўзбекистон ССР Давлат академик опера ва балет Катта театри саҳнасида «Анна Каренина», «Нотаниш аёл», «Заҳарли ҳаёт» ва «Элегия» балетларидаги етакчи ролларни улкан маҳорат билан ижро этганлиги учун СССР халқ артисти Бернора Раҳимовна Қориева СССР Давлат мукофотига сазовор бўлди.

— Бу хабарни эшитган ҳамкасб дўстларим бирин-кетин қўнғироқ қилишиб, мен учун ниҳоятда ҳаяжонли бўлган бу дақиқаларни баҳам кўришиб, чексиз ҳурмат-эътиборларини изҳор қилмоқдалар, — деди Бернора Раҳимовна биз билан суҳбатда. — Албатта, бундай дамларда қалбингга яқин бўлган дўстларинг, ҳатто нотаниш мухлисларингдан табрик эшитиш нақадар ёқимли. Ҳатто Москва, Душанбе, Вильнюс ва бошқа шаҳарлардан ҳам томошабинлар қўнғироқ қилишиб, бу мукофот билан қутлашгани ва келгуси ишларимда янги ютуқлар тилашгани мени чексиз ҳаяжонга солмоқда. Демак, менинг саҳнадаги чиқишларим уларнинг хотирасидан кўтарилмаганлигидан беҳад мамнунман.

Дарҳақиқат, ўзбек совет балет санъатининг атоқли намоёндаси Бернора Қориеванинг ижрочилик маҳорати мамлакатимизнинг ҳамма бурчакларида, ҳатто хорижий давлатларда ҳам маълум ва машҳурдир. Замонавий хореография санъатининг ажойиб устаси, Ленин мукофотининг лауреати, СССР халқ артисти Морис Лиепа Бернора Қориеванинг Тошкентда ўтказилган ижодий кечасида сўзга чиқиб, уни кўзга кўринган совет балериналари сафига қўшган эди.

Истеъдодли ўзбек санъаткорининг ҳаёти ва ижоди Алишер Навоий номли Ўзбекистон ССР Давлат академик опера ва балет Катта театри коллективи билан чамбарчас боғланган. Б. Қориева бу санъат даргоҳида илк бор классик ва замонавий саҳна асарларида етакчи партияларни ижро этиб, юксак дидли томошабинларнинг меҳр-муҳаббатини қозонди. Актрисанинг истеъдоди спектаклдан-спектаклга ўсиб, камол топди. У мана шу катта даргоҳда СССР халқ артисти унвонига ва Ҳамза номидаги республика Давлат мукофотига сазовор бўлди.

Санъаткорнинг ижрочилик ва режиссёрлик изланишлари ниҳоятда бой ва ранг-барангдир. Бернора Қориева яратган рақслар жозибасини бир сўз билан таърифлаш мушкул. Бу — такрорланмас жўшқинлик, теран самимийлик, илҳомбахш журъатни ўзида мужассамлаштирган улкан санъатдир. Истеъдодли балерина гоҳ Жизель ёки Аврора, гоҳ Одетта Фригия, Нурхон ёки Зарина, Меҳри ёки Сонни каби бош партияларда саҳнага чиқар экан, унинг юксак ижрочилик салоҳияти, хореографик маҳоратининг мумтозлиги, ҳамиша замонга оҳангдошлиги кишини мафтун этади.

Бернора Қориева учун бу йил ҳам машаққатли изланишлар, ижодий муваффақиятлар даври бўлди. У яқинда Тихон Хренниковнинг «Муҳаббатга муҳаббат билан» (балетмейстер И. Юсупов) балетида Герро образини яратди. Бу партия устида ҳам балерина тинимсиз меҳнат қилди, натижада томошабинлар республикамиз маданий ҳаётида катта воқеа бўлган бу спектаклдан олам-олам завқ олдилар.

Доимий ижодий нотинчлик, ўз ишидан тўла қанотланмаслик, ҳар бир образ учун бетакрор деталлар топа билиш фазилатлари юксак мукофотга лойиқ деб топилган Р. Шчедриннинг «Анна Каренина», Р. Вильдановнинг «Заҳарли ҳаёт», «Нотаниш аёл» ва «Элегия» балетларидаги истеъдодли балерина ижро этган етакчи партияларга ҳам таааллуқлидир.

Бернора Қориева — республикамиз балет санъатининг моҳир ижодкори ва айни пайтда жонкуяр тарғиботчиси ҳамдир. У узоқ йиллардан бери ўзбек балетининг шуҳратига шуҳрат қўшиб келмоқда. Истеъдодли ижрочининг маҳоратидан ва йўл-йўриқларидан баҳраманд бўлаётган ёш балет усталари ҳам ўз устозларининг юксак инсоний ва ижодкорлик фазилатларидан ўрнак олишга ҳаракат қилмоқдалар...

Театр санъатининг минг-минглаб мухлислари номидан Бернора Раҳимовна Қориевани партия ва ҳукуматимизнинг бу юксак мукофоти билан самимий қутлар эканмиз, унга мустаҳкам сиҳат-саломатлик, янги ижодий парвозлар тилаймиз!

В. БАҲРОМОВ.

«ПОЭЗИЯ БОҒИ» ЛАВҲАЛАРИ

Пойтахтимиз Тошкентда кўчалар кўп. Шоир ва адиблар номи билан аталган кўчалар сони 138 тага етди. Булар орасида Навоий, Пушкин, Дониш, Шевченко каби кўча ва магистраллар ажралиб туради.

Яқинда «Поэзия боғи» номли ҳужжатли фильм яратилди. Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар студиясининг маҳсулоти бўлган бу лента СССР халқ артисти, машҳур киносанъаткор Малик Қаюмов томонидан тайёрланди.

Экран асарида шаҳримизда ёзувчилар номига қўйилган энг обод ва кўркам кўчалар ҳақида жонли ҳикоя қилинади. Жумладан, улуғ рус шоири А. С. Пушкин кўчасининг ўтмиши ва бугунги кўринишига оид кинолавҳалар ҳам томошабинда завқ-шавқ уйғотади. Ана шу манзаралар орқали биз бу кўчага 1899 йилда буюк шоир номи берилганини билиб оламиз.

«Поэзия боғи» фильмида турли саналар, муҳим воқеалар муносабати билан уюштирилган шеърхонлик кечалари тантаналари ҳам қизиқарли акс эттирилган.

С. ОДИЛОВА.

БУГУН «ЎЗБЕКФИЛЬМ»ДА

Ўзбек кинематографчилари ишлаган бир қанча фильмлар совет кино санъати ҳаётида муҳим воқеа ҳисобланади. Чунончи, Таллиндаги 15-Бутуниттифоқ кинофестивалида режиссёр Даврон Салимовнинг «Ориқ», Равил Ботировнинг «Ана, ўша йигит қайтди» каби бадиий фильмлари соврин ва дипломларга сазовор бўлди.

Ҳозир «Ўзбекфильм» киностудиясида ранг-баранг мавзулардаги киноленталар яратилмоқда. Шарқнинг буюк олими Абу Али ибн Синога бағишланган «Даҳонинг ёшлиги» (режиссёр Элёр Эшмуҳамедов), Туркистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун кураш мавзусидаги Ҳамид Ғуломнинг «Мангулик» романи асосида (режиссёр Мухтор Оғамирзаев) янги бадиий фильм ишланмоқда. Таниқли ёзувчи Одил Ёқубовнинг «Диёнат» романини эса режиссёр Э. Хачатуров экранлаштиряпти. Бу фильм қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишдек муҳим масалани кўтариб чиқиши жиҳатидан ҳам муҳим аҳамиятга эгадир. Шунингдек, оташин революционер, шоир Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий ҳаётини акс эттирувчи «Оловли йиллар» фильмининг «Мен ўзбекман» деб аталувчи навбатдаги тўрт сериясини суратга олиш ишлари ҳам ниҳоясига етай деб қолди.

Ҳужжатли кинематографчиларимиз улкан ишлаб чиқариш комплекслари, катта қурилишлар, социалистик мусобақа ғолиблари, уларнинг қўлга киритаётган ютуқларини намойиш этувчи асарлар яратиш ишига алоҳида эътибор-беришмоқда. Шу мақсадда пахтакорларимизнинг машаққатли меҳнатини тараннум этувчи «Замин соҳиблари» номли ҳужжатли фильм яратилди.

Тошкентнинг 2 минг йиллигига бағишланган фильмни ёзувчи Сарвар Азимов сценарийси асосида СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофотининг лауреати Малик Қаюмов суратга олишга киришди. Фильм Тошкентнинг узоқ асрлик тарихини акс эттириш билан бирга совет Шарқининг машъали бўлган йирик ва ҳамиша навқирон шаҳарнинг бугунги жамолини ҳам гавдалантиради.

Студияда яратилаётган ҳужжатли асарларнинг яна бири «Қизилқумни чўл деманглар» деб аталади. Бу публицистик ҳикоя Қизилқум бағрида шаҳар қурган матонатли кишилар, зарафшонлик кончилар, навоийлик кимёгарлар, қақраб ётган чўлларни боғ-бўстонга айлантираётган ижодкор ёшлар ҳақида сўзлайди.

Яна бир қатор ишлар КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарорларини республикамиз меҳнаткашлари қандай амалга ошираётганликлари ҳақида ҳикоя қилади. «Пахта, гўшт, сут», «Юз центнер: афсонами ёки ҳақиқат» ва бошқа ленталар ана шулар жумласидандир.

Ш. ҲИДОЯТОВ.

Редактор Н. НАСИМОВ.

ЭЗГУЛИК КУЙЧИСИГА БАҒИШЛАНАДИ

Ўзбек классик адабиётининг таниқли намояндаси Увайсийнинг бой ижодиёти умумхалқ маданий меросига айланиб қолди. Ана шу севимли шоира туғилганига яқинда 200 йил бўлади.

Жаҳон отин Увайсийнинг бу юбилейи Ўзбекистонда кенг нишонланади. Шу муносабат билан ҳозир жойларда қизғин тайёргарлик ишлари бошланиб кетди. Юбилейни ўтказиш республика комиссияси бу санага тараддуд кўриш юзасидан қатор муҳим тадбирларни белгилади.

Шоира яшаб ўсган Марғилонда мемориал ансамбль бунёд этилмоқда. Бу обида шоира қабри ўрнида қурилиб, энг гўзал архитектура ёдгорлиги бўлиб қолади. Фарғона область кутубхонасида эса Увайсий ижодига бағишланган катта адабий кеча ўтказилади.

Юбилей тантаналари Тошкентда бошланиб, Фарғона водийсида давом эттирилади. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номли Тил ва адабиёт институти билан Фарғона Давлат педагогика институти биргаликда юбилей илмий сессиясини ўтказади.

Сана олдидан Увайсий ижодиёти нануналарини ўз ичига олган китоблар чоп этилади. Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти унинг танланган асарлар тўпламини босмага ҳозирламоқда. Шунингдек, шоира ижодиёти гулдастаси Москвада алоҳида китоб бўлиб босилиб чиқади.

Увайсий ғазаллари асосида классик қўшиқлар туркуми яратилди. Бу лирик ҳамда жозибадор музика асарлари ёзилган грампластинкаларни қўшиқ шинавандаларига тортиқ қилиш тадбирлари ҳам кўрилди.

А. АЛИЕВ.

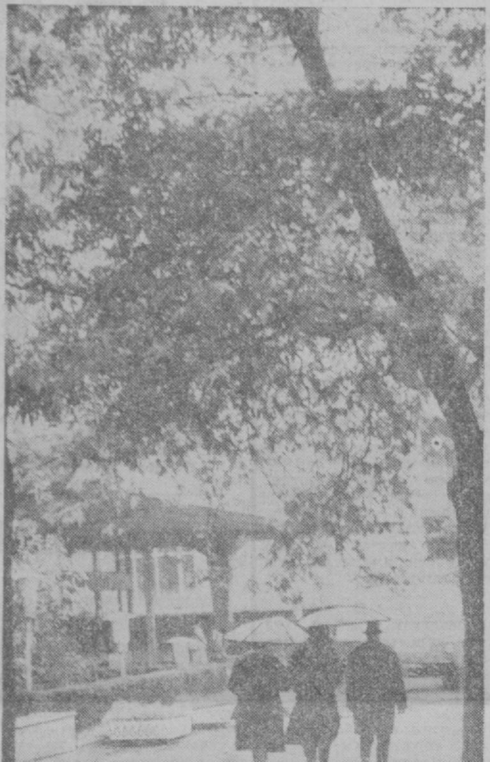

Тошкент кузи. В. Нортнов фотоэтюди.

РЕСПУБЛИКА КИТОБСЕВАРЛАР ЖАМИЯТИДА

ОММАБОП МАЪЛУМОТЛАР

Сизни қизиқтирган саволлар мавзуи бир-бирига ўхшамайди, бу аниқ. Уларга тўғри жавоб олишнинг ягона ишончли манбаи, сўзсиз, китобдир. Китоблар жуда кўп. Лекин, муайян масала юзасидан қайси китобга мурожаат қилиш керак? Сизни қизиқтирган мавзу хусусида қандай китоблар мавжуд?

Бу саволларга аниқ жавобни Ўзбекистон ССР Китобсеварлар кўнгилли жамияти республика правлениеси чоп этаётган библиографик кўрсаткичлардан олиш мумкин. Айтайлик, сиз Тошкент шаҳри тарихига қизиқасиз. Серқуёш республикамиз пойтахти ўзининг 2 минг йиллик юбилейига қизғин тайёргарлик кўрмоқда. Келгуси йил нишонланадиган қутлуғ сана муносабати билан Тошкент тарихи, унинг экономикаси ва маданияти, бугунги куни ҳамда келажаги ҳақида кўпгина китоблар чоп этилаяпти. Ана шу асарларни ўқувчилар ўртасида кенг пропаганда қилиш, улар мазмуни билан китобхонни қисқача таништириш мақсадида республика Китобсеварлар жамияти библиографик кўрсаткичлар нашр этаяпти.

Улардан бири «Тошкент ўтмишда, ҳозир ва келажакда» деб аталади. Мазкур қўлланмага Тошкент ҳақидаги сўнгги 20 йил мобайнида, айрим ҳолларда ундан ҳам барвақт чоп этилган китоб ва мақолаларнинг библиографияси жамланган. Улар тарихий ривожланишнинг турли босқичларида шаҳар ҳаёти билан қизиқувчи китобхонларга мўлжалланган. Қўлланмадан кутубхона ишини ташкил қилишда, кўргазмалар уюштиришда, обзорлар, лекциялар, суҳбатлар ўтказишда фойдаланиш мумкин.

Республика Китобсеварлар жамияти тайёрлаган яна бир қўлланма «Совет Ўзбекистони пойтахти Тошкент шаҳрига бағишланган адабиётлар каталог-проспекти»дир. Китобсеварлар ва лекторлар, пропагандистлар ва агитаторлар кенг оммасига мўлжалланган мазкур қўлланмада кейинги йилларда нашр этилган ва республикамиз кутубхоналарида мавжуд бўлган китоблар ҳақидаги маълумотлар жамланган.

Яна бир библиографик кўрсаткич «Халқ фаровонлигининг тарихий программаси» деб аталади. Қўлланмага халқ фаровонлигини оширишнинг тарихий программасини бажаришда кўпчиликка ёрдам берадиган юздан ортиқ китоб ва мақолаларнинг рўйхати киритилган.

Ана шундай библиографик кўрсаткичлар тайёрлаб, чоп этаётган республика Китобсеварлар жамиятининг ишлари фойдали ва мақтовга лойиқдир.

ЯНГИ ЛУҒАТ

«А» дан «Я» гача 70 МИНГ СЎЗ

Русча-ўзбекча мукаммал луғат яратилиш ишига пойтахтдаги А. С. Пушкин номли тил ва адабиёт институти аллақачон киришган. 1981—1985 йилларга мўлжаллаб тузилган режаларга биноан русча-ўзбекча луғатнинг икки жилдлиги тайёрланмоқда. Бу иш Ўзбек совет энциклопедияси бош редакцияси билан ҳамкорликда олиб борилмоқда.

Китобнинг биринчи жилди «А» ҳарфидан «О» ҳарфига, иккинчи жилди эса «П» ҳарфидан «Я» ҳарфигача бўлган сўз-терминларини қамраб олган. Иккала жилдда ҳаммаси бўлиб 70 мингта сўз бор. У аввалги йилларда нашр этилган эски луғатларга нисбатан миқдор ва сифати билан ажралиб туради. Бугунги кунда сўз бойлигимизда ясалган ва кириб келган кўпгина сўз ва иборалар қамраб олишга ҳаракат қилинмоқда.

Биринчи жилд 1982 йилнинг охирларига бориб «Матбуот» ишлаб чиқариш бирлашмасида босмадан чиқади. Шу кунларда иккинчи жилднинг қўлёзмаси таҳрир қилинмоқда. Бу жилд 1983 йилда ўқувчилар қўлига бориб етади. Ҳозирча бу луғатнинг умумий тиражи ҳар бир жилд учун 50 минг нусхадан белгиланган.

Яна шу нарсани ҳам айтиб ўтиш кераки, бундай луғат биринчи марта Тошкентда босмадан чиқарилади.

Бундан ташқари институт томонидан ўзбекча-русча бир жилдлик луғатни тайёрлаш ишлари ҳам олиб борилмоқда. У 1985 йилда биринчи бор нашрдан чиқади.

А. ПЎЛАТОВ.

Спорт

РАҚИБЛАР МАЪЛУМ

● ЛЮЦЕРН. Ўтган куни бу ерда жаҳон чемпиони унвонига даъвогар бўлган чорак финалчилар ўртасида чек ташланди. Ўзаро учрашадиган рақиблар маълум. Хюбнер — Смислов, Каспаров — Белявский, Рибли — Торре, Портиш — Корчной. Ярим финалда биринчи ва учинчи, иккинчи ва тўртинчи жуфтлик ғолиби ўзаро учрашади.

Аёллар ўртасида эса чорак финалда қуйидаги шахматчилар ўзаро баҳслашадилар. Александрия — Лемачко, Мурешан — Семёнова, Иоселиани — Лю Шилан, Гаприндашвили — Левитина.

Учрашувлар жойи ва муддати кейинчалик маълум қилинади.

АНЪАНАВИЙ ТУРНИР

● РЕСПУБЛИКА шахмат-шашка клубида Азмиддин Хўжаев хотира соврини учун навбатдаги XI анъанавий турнир давом этмоқда. Кеча қатнашчилар тўртинчи тур ўйинларини ўтказишди. Уч турдан сўнг тошкентлик спорт мастери В. Логинов 2,5 очко билан олдинда бормоқда. Тошкентлик Д. Қаюмов, новосибирсклик халқаро гроссмейстер Г. Тимошенко, москвалик халқаро гроссмейстер Р. Холмовлар ҳисобида иккитадан очко бор.

ЎРИНБОСАРЛАР КЎРИГИ

● ТОШКЕНТ ва Андижон шаҳарларида қўл тўпи бўйича ўсмирлар ва қизлар ўртасида республика биринчилиги бўлиб ўтди. Ўсмирлар баҳсида майдон эгалари — тошкентлик гандболчилар барча учрашувларда ғолиб келиб, биринчи бўлишди. Фарғоналиклар иккинчи, Андижон командаси учинчи ўринни олди.

Қизлар баҳсида ҳам тошкентликларга тенг рақиб топилмади. Пойтахт области спортчилари андижонликлардан кейинда қолиб учинчи бўлдилар.

Реклама ва эълонлар

КОРХОНАЛАР, МУАССАСАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР РАҲБАРЛАРИ ВА АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!

Хатларни автоматик саралаш усулига ўтиш муносабати билан

1983 ЙИЛ 1 ЯНВАРДАН БОШЛАБ

ЎРНАТИЛГАН ЯНГИ ТАРТИБ БЎЙИЧА

ташқи почта қутилари тармоғи орқали жўнатиладиган хатларнинг конвертлари 114x162 мм. ҳажмда ва почта карточкалари 105x148 мм. ҳажмда бўлмоғи лозим.

162x229 ва 229x324 миллиметр форматдаги стандарт конвертдаги хатлар почтамтлар, алоқа узеллари ва бўлимларида ўрнатилган махсус почта қутилари орқали, керак бўлганда эса операция кассалари орқали жўнатилиши керак.

Бошқа ҳажмдаги барча почта карточкалари ва конвертлардаги хатлар почтада юбориш учун қабул қилинмайди, почта қутиларига солинган хатлар эса эгасига қайтариб юборилади.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ АЛОҚА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИ.

ЭГАСИГА ҚАЙТАРИЛДИ

«Ангрен» совхозининг бош чўпони Йўлдош Назаров яйловда қўй боқиб юриб тўртта бегона қорамолни кўриб қолди. Аввалига уларга унчалик эътибор бермади. Орадан икки-уч кун ўтса ҳамки сигирлар шу атрофда қаровсиз юравердн. Бош чўпон қайсидир совхознинг моллари йўқолганини гумон қилди ва сигирларни қўрасига олиб келиб боқа бошлади. Бу воқеани Облиқ қишлоқ Совети раиси Мамадали Раимбоевга хабар қилди. Раис дарҳол ички ишлар бўлимига телефон қилди.

Орадан бир ойча вақт ўтгач сигирларнинг эгаси топилди. В. В. Куйбишев номли совхоз қорамолчилик бригадаси бошлиғи Ў. Эшбоев ва молбоқар Р. Назиржоновлар пок виждонли чўпон Йўлдош Назаровдан беҳад миннатдор бўдилар.

Н. АБДУРАСУЛОВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

НИЛНИ ҚАНДАЙ САҚЛАШ КЕРАК

ҚОҲИРА. Қадимги юнон тарихчиси Геродотнинг маталга айланиб кетган «Миср — Нилнинг эҳсонидир» деган гапи ўзининг одатдаги мазмунидан маҳрум бўлиш ёқасига келиб қолди. 45 миллион мисрликни ҳақиқий боқиб келаётган Африкадаги бу азим дарёнинг суви муттасил ва системали равишда булғатилмоқда. Унга ҳар хил аҳлатлар, саноат корхоналарининг кўпинча заҳарли моддалари бўлган чиқиндилари ташланмоқда, далаларга сепиладиган инсектицид моддаларнинг қолдиқлари ариқ каналлар орқали бу дарёга оқиб тушмоқда, кўпгина жойларда сув ёқасининг ўзи аҳлатхонага айлантириб юборилган.

Миср парламентининг қарорига биноан тузилган комиссия хатарли ҳолат вужудга келганлигини, бу ерда гап миллионлаб кишиларнинг соғлиғи тўғрисида бораётганини қайд этди. Матбуотнинг маълумотларига кўра, Мисрда турли меъда-ичак касалликларидан аҳолининг ярми азобланмоқда. Атроф-муҳитни муҳофаза этиш мутахассислари Нилни булғашга олиб борувчи ҳаракатлар учун қаттиқ жазо берилишини кўзда тутувчи қонун қабул қилиш ғоятда зарурлигини таъкидламоқдалар. Ҳозирги қонунларга кўра, айбдорлар бир лачка сигаретанинг чорак қимматига баравар жарима тўлаб, қутилиб кетаверишлари мумкин.

ҚОЯ САЁҲАТИ

ХАНОЙ. Вьетнамдаги Хашонби вилоятининг тошйўнар усталари ва юк ташувчиларига ғалати бир топшириқ: қояни бошқа жойга кўчириш вазифаси берилди. Гап шундаки, Қора дарё соҳилидаги қояли тоғлардан бирида XV асрнинг бошларида Вьетнам халқининг миллий қаҳрамони Ле-Лойнинг фармонига биноан ўйиб ёзилган тош ёдгорлик сақланиб қолган.

Шу дарёда Хоабин гидроузелини қуриш лойиҳасига мувофиқ ёдгорлик турган жой сунъий сув омборининг тубида қолиб кетиши керак. Ёдгорликни қутқариб қолиш учун вилоятнинг энг яхши тошйўнарлари қоянинг бир бўлагини кесиб олиб уни ҳар бири ўн тоннадан келадиган уч қисмга бўлдилар. Қоя шу тахлитда янги жойга келтирилгач, бу ерда яна жамлаб тикланди.

ТУТАНХАМОННИНГ СИРЛАРИ

ҚОҲИРА. Бундан 60 йил аввал қилинган бир кашфиёт ҳозирда ҳам жаҳон археологияси тарихида энг катта кашфиётлардан бири деб ҳисобланмоқда. Бу воқеа Нил дарёсининг чап соҳилида Мисрнинг Луксор шаҳри рўпарасидаги «Шоҳлар водийси» чўлида рўй берганди. Инглиз археологи Хоуард Картер кўп йиллик қазишмалардан сўнг 1922 йилнинг 4 ноябрь куни эрталаб бир зинапояга дуч келдики, улар муҳрланган тош эшикка олиб тушди. Фиравн Тутанхамоннинг машҳур даҳмаси шу тахлидда топилганди. Унинг қиммати шунда эдики, даҳмага талончилар қўли тегмаган ва унинг хазиналари бутун гўзаллиги билан тўла-тўкис олимлар қўлига тушди. Мисрда бошқа бирон археолог шунчалик омадли бўлган эмас.

Тутанхамон даҳмасидан 3600 буюм: ҳайкаллар, қурол-яроғлар, кийим-кечак, мебель, қимматбаҳо тош ва металлар билан безатилган идиш асбоблар топилди, деб ёзади ҳафталик «Ахер саа» газетаси. Бугунги кунда шу хазина Қоҳирадаги Миср давлат музейининг ифтихори ҳисобланади. Шу ашёлар намойиш этилаётган 12 зал ҳамиша гавжум.

60 йил ичида Тутанхамон коллекциясининг бир қисми икки марта чет элга чиқарилди. У Европа, Осиё ва Америка мамлакатларида муваффақият билан намойиш этилди. Бундан бир неча йил аввал шу нодир экспонатлар Совет Иттифоқида ҳам кўрсатилди. Афтидан энди коллекция музейнинг иккинчи қаватида узоқ вақт қолиб кетадиган кўринади. Шу йилнинг февралида МАР маданият министри Тутанхамон хазиналари Мисрдан ташқарида намойиш этилишини тақиқловчи қарор қабул қилди. Уларнинг ўғирланиши ёки ташилаётган пайтда шикаст етказилиши хавфини назарда тутиб шундай қарор қабул қилинди.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

12 НОЯБРЬ ЖУМА

МТ I. 9.00 — «Время». 9.40— Мультфильмлар. 10.35 — «Мен яшайдиган уй». Бадиий фильм. 12.10 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — «Беш йиллик — ҳар биримизнинг ишимиз». Телевизион ҳужжатли фильмлар. 15.55 — «Тилларанг куз». Музикали кўрсатув. 16.25 — «Ёшлар адреслари». 17.25 — «Жасорат». 17.55 — К. Сен-Санс. «Фантазия». 18.10 — «Фан оламида». Фан ва техника соҳасида 1982 йилги СССР Давлат мукофотининг лауреатлари. 18.55 — М Горький. «Америка ҳақида очерклар». 19.30 — Хоккей бўйича СССР чемпионати «Трактор» — «Динамо» (Москва). Челябинскдан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (20.05) — «Дунё воқеалари». 21.30 — «Время». 22.05— «Рус музейи». XVIII аср амалий санъати. 22.35 — «Дунё воқеалари».

МТ II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.35 — Г. Х. Андерсон эртаклари. 4-синф. 10.05 ва 13.40 — Инглиз тили. 11.05 — Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. Умумий биология. 11.35 ва 12.40 — География. Макон ва вақт. 12.05 — Мустай Карим поэзияси. 13.10 — Тарих. 8-синф. 14.10 — Тасвирий санъатда тарихий — революцион мавзу. 14.40 — «Бил ва уддала». Мактаб ўқувчилари учун илмий-ўқув кўрсатуви. 15.25 — «Улуғ Ватан уруши». Киноэпопея 7-фильм. «Сталинград мудофааси». 16.15 ва 18.30 —Янгиликлар. 18.50 — Баскетбол бўйича Европа чемпионларининг кубоги. Эркаклар. МАСК — «Турун» (Финляндия). МАСК универсал спорт залидан олиб кўрсатилади 19.30 — «Сибирь ҳақида ҳикоялар» туркумидан илмий-оммабоп фильмлар: «Илмий программа». «Тайга». 20.10 — А. Ворошило куйлайди. 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45— «Халқ ижоди». Телевизион кўрсатув. 21.30 — «Время». 22.05 — «Кузги воқеа». Телевизион бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар.

ЎзТВ I. 11.25 — Кўрсатувлар программаси. 11.30 — География. 12.00 — Телефильм. 12.30 — Биология. 13.00 — «Бизнинг бахтли болалигимиз». Адабий-музикали композиция (такрорий) 13.35 — «Замандас». Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кўрсатув (қозоқ тилида). 14.25 — «Чинор остидаги дуэль». Бадиий фильм. («Ўзбекфильм»). 18.00 — Кўрсатувлар программаси. 18.05 — Болалар учун «Мен, сен ва мультик». 18.50 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 1982 йилги Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреатлари. 19.30 — «Ахборот» (рус.). 19.45 — «Ёзувчилар пахтакорлар ҳақида». 20.05 — «Дунё воқеалари». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30— «Время». 22.05 — «Хиромонингизга барака».

ЎзТВ II. 18.10 — Кўрсатувлар программаси. 18.15 — Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Чизма геометрия. 19.15— «Авлодлар биографияси». 19.45 — «Рус чойи». Телефильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — «Асов дарё ўзани». Бадиий фильм. 2-серия.

Тошкент область санитария-эпидемиология станцияси коллективи область дезинфекция станциясининг бош врачи А. Маликовга қизи

Юлдузхон НУРХЎЖАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси. 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар—334048, 325354; партия турмуши—325778; пропаганда—325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.

Р. 02341. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. А. 1726. 14